

VELIČKA KRONIKA

Broj 5

Godina 2

prosinac

BESPLATAN PRIMJERAK

*Sretan Božić i
Nova godina
želi vam
udruga Veličanka*

SADRŽAJ

Parku prirode Papuk povelja Europske federacije turističkih novinara

UDRUGA RASELJENIH HRVATA KOTORVAROŠKE DOLINE

16. obljetnica 123. požeške brigade

ŠAGE

DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO VELIKA

KUD "IVAN GORAN KOVAČIĆ" VELIKA

Hej salaši na sjeveru Baćke

DOM ZA STARIE I NEMOĆNE OSOBE

DUBOKA

KAPELA SVETOG MARKA

UDRUGA VELIČANKA

IZ RADA PLANINARSKOG DRUŠTVA

VELIČKA JEZERCA

SPORT

- UREDNIKOVA RIJEČ -

„Dolaze nam blagdani, koji kao i svake godine izbacu novac iz naših džepova. Sve se priprema za Božić i Novu Godinu. Žene čiste, Peru spremaju i smisljavaju koje kolače i jela spremiti za tih nekoliko dana slavlja i veselja. Poneki se i natječu u uređivanju svojih domova (samo da je što blještavije) i neplanirano troše kao da „sutra“ nije bitno. Sve ono bitno u ovim blagdanima poprima neki sasvim drugačiji oblik. Nestaju obiteljske vrijednosti, međusobno se otuđujemo jedni od drugih u utrci za poslom, tempo života nas tjeraju da radimo od jutra do sutra, rijetko se nalazi osmijeh na licima ljudi, zabrinuti, umorni, nervozni... Pokušajmo svi zajedno vratiti pravi smisao Božića, dočekajmo ga uz svoje najbliže, igrajmo se sa svojom djecom, zanemarimo malo tu strku oko svakodnevice. Pokušajmo napraviti nešto baš za sebe same, ne razmišljajući šta će reći netko drugi o tome šta jeste ili niste napravili. Očekujem da ćemo i dalje surađivati u stvaranju ovoga lista, u kojem se pojavljuju vaši radovi i sve ono što se događa u našem kraju. I dalje pišite i šaljite svoje uratke kako bi ih i drugi mogli vidjeti i pročitati.“

Želim da vam blagdani proteknu u miru, sreći, veselju, zdravlju i prelistavanju našeg 5. broja Veličke Kronike.

Impressum

Urednik: Robert Hofman

Suradnici: Alen Solić

Vlado Bošnjaković

Želimir Hercigonja

Stanko Raguž

Bernard Gručić

Zoran Mikolić

Drago Štokić

Naslovna ilustracija: Bojan Kaloper

Grafička obrada: Ado Ajanović

E-mail: udrugavelicanka@net.hr

Mob: 098/256-554

Tisk: Arka, Nova Gradiška

*Čestit Božić i sretnu
Novu godinu želim Vam u
svoje ime i u ime Udruge
Veličanka*

Parku prirode Papuk povelja Europske federacije turističkih novinara

Na međunarodnoj smotri turizma i Majetić i Jakobović. Povjerenstvo Europske krajobraza INTERSTAS, koja se federacije turističkih novinara na osnovu održavala od 10. – 13. listopada 2007. prezentacije je odlučilo ove godine dodijeliti u Splitu, Park prirode Papuk bio je ispred ovu prestižnu povelju upravo Parku prirode Ministarstva kulture delegiran za povelju Europske federacije turističkih novinara. Park prirode Papuk je prezentirao svoju biološku raznolikost, povjesno-kulturnu baštinu, turističko-rekreativne mogućnosti prostora s naglaskom na geološku raznolikost, a po prvi puta su prezentirani i proizvodi lokalnih priliku još kvalitetnije ponuditi svoje proizvode posjetiteljima koji dolaze na Papuk. Mišljenja smo u parku prirode, da ovakav zajednički nastup sa lokalnim proizvođačima je jedini pravi način budućeg razvoja područja i osiguranja prosperiteta i boljeg života kroz turizam, a prvi dokaz tome je dodijeljena međunarodna turistička nagrada «Povelja FEST» Europske federacije turističkih novinara.

OPĆINA VELIKA

Objasnite nam situaciju koja Vas je zatekla u Općini Velika?

Vladajuća koalicija u Općini Velika na čelu sa HDZ-om sastavljena je prije trinaest mjeseci nakon izbora za Općinsko vijeće. Mene kao HDZ-ovog načelnika zatekla je više nego teška situacija. Bilo je to vrijeme blokiranih žiro računa Općine, višemjesečnih neprimanja plaća u Općini i Vrtiću, hipoteke nad općinskom pokretnom i nepokretnom imovinom, a revizija utvrđuje minus od 20.000.000,00 kn. Danas nakon svih tih dubioza stanje se izmijenilo gdje su neki predviđali da će trebati i mnogo više vremena kako bi Općina mogla funkcionirati. Još u toku 2006. godine isplaćeni su svim zaostaci plaća djelatnika Općine i Vrtića, sve dospjele obveze i dugovanja prema dobavljačima, udrugama i športskim društvima u skladu s Proračunom u iznosu od 800.000,00 kn te cijekolupan dug općine kao direktnog dužnika smanjen na 8 miliona kuna duga, i to je dug za sportsku dvoranu gdje 80% toga iznosa po ugovoru treba pokriti županija.

Koje ste investicije i projekte pokrenuli?

Danas smo upravo dobili obavijest da su nam odobrena u iznosu 430.000,00 kn za naknadu štete od elementarne nepogode od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva. Početkom 12. mjeseca završava natječaj za adaptaciju Djecjeg vrtića u Velikoj u iznosu od 800.000,00 kn koji je osiguralo Ministarstvo mora, turizma, prometa i veza od kojih uskoro očekujemo preko 1.000.000,00 kn za dovršenje izgradnje okoliša športske dvorane. Od istog Ministarstva nam je također po projektu odobreno 100.000,00 kn za natječajnu dokumentaciju plinifikacije Općine Velika. Prva značajnija sredstva smo dobili od Ministarstva finansija u iznosu od 2.000.000,00 kn iz proračunske rezerve. Ove jeseni 900.000,00 kn od Vlade RH za infrastrukturu Općine Velika. U sklopu projekata koji Općina Velika radila od fonda za

zaštitu okoliša Odlukom je odobreno 5.300.000,00 kn za sanaciju divljih odlagališta. Isti taj Fond Općini je odobrio 130.000,00 kn ako bi svako domaćinstvo imalo posudu za komunalni otpad. Ministarstvo kulture nam je također izlazilo u susret gdje je dosad dalo 2 puta po 200.000,00 kn za sanaciju Veličkog starog grada, a ovog ljeta je pomoglo Smotru folklora u Velikoj sa 30.000,00 kn. Općina je ovog ljeta pokrenula i planira određene investicije tako da su izrađeni troškovnici za sanaciju i uređenja društvenih domova po naseljima, izgradilo se osam dječjih igrališta u vrijednosti 110.000,00 kn, nogostup u Velikoj i Trenkovu 300.000,00 kn. Što se tiče sportske dvorane u Velikoj ovih dana je završeno je centralno grijanje u iznosu od 200.000,00 kn te je predan zahtjev za ishođenje uporabne dozvole, koju smo i dobili te je dvorana spremna za upotrebu. U naselju Trenkovo uskoro trebaju započeti radovi na uređenju okoliša groblja. Kako bi se Općina i dalje mogla javljati na natječaje za predpristupne fondove i projekte svjetskih banaka pokrenuli smo izradu Programa ukupnog razvoja Općine gdje će biti objedinjeni i obrađeni svi statistički podaci koji su potrebni za daljnje analize i ishođenje finansijskih sredstava. Za Program ukupnog razvoja Općine izdvojili smo 60.000,00 kn. Svake godine radimo deratizaciju ukupnog područja Općine u iznosu 80.000,00 kn. Ove godine smo po prvi put uveli poticaj u poljoprivredi u vidu osiguranja i sufinanciranja višegodišnjih nasada, analize tla te sufinanciranja osjemenjivanja krava. Ukupno smo dosad potrošili 150.000,00 kn. Ove godine se također dosta obratilo pažnje na nasipanje putova i ulica u sklopu održavanja gdje je potrošeno 190.000,00 kn. Na Društveno-vatrogasnem domu u Velikoj promijenjen je krov u iznosu od 120.000,00 kn. U naselju Radovanci postavljena je nova javna rasvjeta u vrijednosti od 60.000,00 kn. Iz decentraliziranih sredstava države ove

jeseni je isplaćeno 87.000,00 kn socijalno ugroženom stanovništvu za pomoć pri kupnji ogrjeva sa 950,00 kn po osobi. Prošle godine za Božić, a isto tako i ove bit će podijeljeni poklon paketi obiteljima kojima je najpotrebnije.

Da li na Vašem području postoje športska društva i udruge?

Na području općine Velika aktivno rade i sudjeluju u akcijama sportske i udruge građana. Općina Velika je svima izašla u susret, svi su dobili finansijska sredstva u skladu sa Proračunom. Nekima su omogućene po prvi put prostorije u kojima se mogu družiti i obavljati svoje djelatnosti.

Izdvojio bih Turističku zajednicu Općine Velika u kojoj djeluju volonteri uspijeva koliko toliko organizirati događanja u općini, a radit će se na tome da se i taj dio profesionalizira. Moram napomenuti da je ovog ljeta bila organizirana škola plivanja koju je u potpunosti isfinancirala Općina. Jako dobra suradnja je sa Dobrovoljnim vatrogasnim društvom iz Velike koji su nam na raspolažanju, premda su volonteri, 24 sata. S finansijske strane to izgleda ovako: za vatrogastvo je izdvojeno 245.000,00 kn, za manifestacije 118.000,00 kn (Vinkovo i Velička smotra folklora), za kulturu 96.000,00 (KUD-ovi, Veličke mažoretkinje), za udruge 71.000,00 kn (Crveni križ, Udruge proistekle iz Domovinskog rata, HGSS, distrofičari...), za sport 215.000,00 kn (nogomet, boćanje, planirani, šah, Taekwon do klub).

Osiguranje na Vašoj strani
Sretan Božić i Nova godina

Tel. 091/6779-228

DRVOTOKARIJA I STOLARIJA VELIKA

VL. ZLATKO KOVAČEVIĆ

M. GUBCA 2, 34330 VELIKA

TEL: 034/233-297, MOB: 098/1693-353

SVIM POSLOVNIM PARTNERIMA, KUPCIMA, I SVIM LJUDIMA DOBRE VOLJE ŽELIMO SRETAN BOŽIĆ I NOVU GODINU !

- IZRADA NAMJEŠTAJA PO MJERI

- KREVETI	- STOLOVI
- VRATA	- STEPENIŠTA
- KARNIŠNE	- ORMARI
- KUHINJE	

POSJETITE NAŠ IZLOŽBENI SALON NA ADRESI TRG SV. AUGUSTINA 2 I UVJERITE SE U KVALitetu NAŠIH PROIZVODA!

SLAVONIJO

Slavonijo kad ti kažem ime
Srce moje prepuno je time
Plodi, rodi, hran sve ljude
svijeta
Živjela mi nebrojeno ljeta

Gizdava si ko šokačka snaša
Volimo te Slavonijo naša
Tvoje ima znamo iz davnine
Dići se njome ti slavonski sine

Najljepša si ti od Boga dana
Prepuna si i srebra i zlata
Tvoje srebro s naše dične gore
Žuto zlato naše klasno polje

Diko naša i ponosna Svima na koje se
odnosi:
Svak Slavonac od srca te ima
Ori, kopaj, ta slavonska polja
Ne postoji nigdje zemlja bolja

Ne napuštaj svoje djedovine
Obljubi je ti slavonski sine
Ona j tvoja i tvoja ostaje
Dok god živiš dok joj ime traje

Autorica. **Marija Lončarević Mešter**
Zbirka: U mom srcu Slavonija
Biblioteka: Enaart

Nova Opel Astra Sedan. Obitelj je napokon potpuna.

Učinite svoj svijet još uzbudljivijim. Uživajte u pogledu na najnovijeg člana obitelji Astra, novu Opel Astra Sedan. Izvana će Vas zavesti profinjenom linijom i dinamičnim obrisima.

Zadivit će Vas i veličinom. S dužinom od 4,59 m i međuosovinskim razmakom od 2,70 m, ona je najduži automobil u svom segmentu. Uz obilje prostora za noge, i prostranim prtljažnikom, pruža Vam svu udobnost koju možete poželjeti. Astra Sedan jest velika, no poput svake Astre u obitelji, iznimno je dinamična.

* Ako to želite, kao dio dodatne opreme možete naručiti i indikator sigurnosnih pojaseva te bočne zračne zavjesa.

Nova Opel Astra Sedan ocijenjena
je s pet zvjezdica za zaštitu odraslih
putnika prema Euro NCAP normi.*

AC Dankić d.o.o.
Sjeverna vezna cesta 2 • 35000 Slavonski Brod
Tel.: 035/223-250 • fax: 035/223-200 • www.ac-dankic.hr

UDRUGA RASELJENIH HRVATA KOTORVAROŠKE DOLINE

Sjećanje na božićne blagdane

U ovo blagdansko vrijeme misli lako odlutaju u prošlost i sjetimo se Božića nekada, u dalekom rodnom kraju.

Uz svijeće na stolu i okićen bor osjeti se u srcu toplina doma praćena mirisom trpeze.

Radost išekivanja Božića je imala svoju posebnu draž.

Dan ranije, na badnjicu se kitio bor, uređivao dom i kuhala tradicionalna hrana za taj dan, dan koji je trajao dugo u noć praćen postom i veseljem nakon povratka s mise, s polnoćke.

Obavezno bi se na sopri našla pita sam orasima, gusto kuhani grah i domaći kruh a na sam blagdan bilo je tu i keške, jelo spremljeno od pšeničnoga brašna i kuhane piletine, usitnjene na komadiće i pomiješane u jednu smjesu.

Djeca su se veselila kolaču s nazivom kovrtanj a da bi ga dobila trebali su donijeti propupalu lijeskinu granu u kuću sa pozdravom ‘Hvaljen Isus, čestit Božić i sveta Badnjica’ a očevi bi pekli pečenicu koja se kušala tek nakon povratka s polnoćke.

Jednostavno, vrijeme božićnih blagdana je bilo

vrijeme radosti, bliskosti i zajedništva, vrijeme kada bi svaki otac bio kod kuće i svaka majka brižno uređivala doma, pravila fine kolače i kuhala za svoju obitelj najbolju hranu.

Naravno, treba spomenuti i neizostavni dio išekivanja polnoćke na koju bi išli svi članovi obitelji, u novome ruhu, pomno odabranome za tu posebnu priliku.

Praćeni tih sjećanjem i duhom članovi Udruge raseljenih Hrvata kotorvaroške doline nježno njeguju tradiciju i običaje.

Na sastanku održanom 27. listopada u Kaptolu na simboličan način proslavljen je 1. godišnjica postojanja i rada Udruge a naglasak je bio na humanitarnoj akciji pod nazivom ‘Moj mali božićni dar’ koju i ove godine pokreću članovi sa željom da bar malo pomognu socijalno ugroženim obiteljima. Prošle godine su skupljena novčana sredstva jednim dijelom darovana obiteljima u Kotor-Varošu a drugim dijelom obiteljima u požeškoj dolini.

Osim toga, Udruga je sa svojim KUD-om u nedjelju 02. prosinca snimala cd i dvd na kojemu je predstavljen tradicionalni ples i običaji.

Taj događaj je bio i izložbenoga karaktera, gosti su imali priliku vidjeti narodnu nošnju, tkalački stan, pribor za svakodnevnu upotrebu i pomoći u domaćinstvu, polju i sl.

U vrlo ugodnome ambijentu druženje uz pjesmu potrajalo je dugo u noć.

Kako sve to ne bi ostalo samo u sjećanju članovi Udruge planiraju, organiziranim prijevozom, odlazak na polnoćku u Kotor-Varoš gdje će moći

osjetiti dašak prošlosti, radost sadašnjosti i ljubav koju nose u srcima prema svojoj rodnoj grudi. U tom duhu Udruga raseljenih Hrvata kotorvaroške doline želi čestit i blagoslovjen Božić, uspješnu 2008. godinu svojim članovima i svim ljudima dobre volje!

Anda Derdić

IVAN PEIĆ, ZAMJENIK ŽUPANA POŽEŠKO-SLAVONSKOŽUPANIJE ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Trenutno je najaktualnije u društvu početak školske godine. Što se na području naše županije promijenilo (poboljšalo) u odnosu na prošlu školsku godinu?

U ovom trenutku u tijeku je niz operativnih aktivnosti vezanih za slijedeću školsku godinu. Kako je još prošle godine najavio požeško-slavonski župan Zdravko Ronko, donose se konkretna i vidljiva rješenja i unapređenja u prostoru.

Koji su školski objekti u najkritičnjem stanju?

Uvijek su najkritičnije područne škole. Na našoj županiji djeluje 11 osnovnih škola kojima je županija osnivač te 3 kojima je osnivač Grad Požega. U ovih 11 matičnih škola djeluje 45 područnih i mnoge od njih, posebice na području Grada Pleternice su doista u kritičnom stanju što je odraz dugogodišnje nebrige. Mi pokušavamo svima, što je i naša obaveza, omogućiti jednakе uvjete školovanja. No u kratkom razdoblju je to nemoguće postići.

Postoje li od strane županije nepodmirene obveze prema kojoj od škola, đačkih domova ili prijevoznika?

Uvijek će biti nepodmireni obvezi, ali one su minorne i rješavaju se. Ono što je bitno da županija izlazi iz krize i to je garancija da funkcioniranje sustava odgojno obrazovnih ustanova neće doći u pitanje.

Da li su ugovoreni svi prijevoznici za ovu školsku godinu?

Ugovori s prijevozničkim tvrtkama važe i važeći su do završetka školske godine 2007/2008. što znači da ugovori traju još godinu dana.

Hoće li srednjoškolci putnici napokon početi dobivati subvencije za prijevoz?

Za srednje škole plaćat će se prijevoz samo za učenike koji su u 2007/2008. upisali prvi razred i redovito ga pohađaju. Iznenadjuje nas što na državnoj razini nije bilo razumijevanja za učenike viših razreda srednjih škola.

Ima li županija kakvih ingerencija i obveza nad novoosnovanom katoličkom gimnazijom u Požegi?

Suradnja postoji, a ono što je bitno da je u lipnju županijsko poglavarstvo dalo suglasnost gimnaziji u Požegi o davanju na korištenje školskog prostora i opreme, a to su kabineti fizike, kemije, matematike i dvorana za tjelesnu i zdravstvenu kulturu. Obzirom da kreće prva školska godina spomenute ustanove dosta operativnih i tehničkih detalja će se definirati slijedećih dana, a time i buduća suradnja.

Sportske dvorane u Velikoj i Jakšiću su godinama pred završetkom, ali ne i završene. Zašto i ima li županija kakvu ulogu u tome?

Nažalost, dvorane su nedovršene, a to ide na dušu investorima, odnosno općini Velikoj i Osnovnoj školi Mladost Jakšić. Što se tiče županije mi smo u proračunu za ovu godinu predvidjeli 1,8 milijuna kuna za otplatu kredita za te dvije dvorane. Od toga 1,2 milijuna za Veliku i 600 tisuća kuna za Jakšić. Postoje i određeni problemi, a to je namjensko trošenje novaca za dvoranu u Jakšiću zbog čega smo podnijeli kaznenu prijavu Državnom odvjetništvu u Požegi.

Kako ocjenjujete požeško Veleučilište? Ispunjava li ono vaša očekivanja?

Visoka školska ustanova u Požegi je u svakom slučaju dobrodošla i prijeko potrebna. Osobno nisam u poziciji da ocjenjujem rad veleučilišta, ali sasvim sigurno postoji potreba da snažnijom suradnjom posebice na uvođenju novih perspektivnih studenata.

Kada će biti raspisan natječaj za studentske stipendije i ima li tu

kakvih novosti?

Vjerojatno će natječaj biti objavljen tijekom rujna i o tome će požeško-slavonska javnost biti obaviještena putem elektronskih i tiskanih medija. Trenutno radimo pripreme za raspisivanje natječaja za sedam stipendija. Treba napomenuti da županija stipendira 25 studenata za što je u našem proračunu osigurano 250 tisuća kuna koje uredno servisiramo.

Zdravstvo naše županije finansijski nije tako bolesno kao većina ostalih bolnica gdje se gubici izražavaju s desecima milijuna. Koja je od četiri naše zdravstvene ustanove u najtežem stanju?

U najtežoj situaciji je Dom zdravlja požeško-slavonske županije zbog nedovoljnog i dugogodišnjeg neulaganja odnosno neodržavanja objekata, zastarjelih vozila i opreme, nesavjesnog poslovanja. Što se tiče ukupnih gubitaka zdravstvenih ustanova na području županije one iznose 50 milijuna kuna, a naš stav je da te gubitke sanira država.

Što smo dobili u pogledu kvalitete objedinjavanjem Doma zdravlja? Dobili smo manje troškova, efikasnost i kvalitetiju uslugu.

Proljetos je kod nas započeo projekt "zdrava županija". Što on predstavlja, do kuda je stigao i kakvi su ciljevi?

Krajem prošle godine županija je donijela odluku da se uključi u projekt koji provodi Ministarstvo zdravstva i Škola narodnog zdravlja Andrija Štampar, a taj projekt se zove "Rukovodenje i upravljanje za zdravlje" odnosno skraćeno "zdrava županija". Nakon toga formirali smo županijski tim za zdravlje koji je održao niz sastanaka, prvi je bio u Lipiku zatim u Pakracu, Požegi i drugim sredinama. Županijski tim za zdravlje je bio na četiri stručna seminara u Zadru, Šibeniku, Požegi i Svetom Martinu na Muri. U toj kohorti županija koje sudjeluju u sistemu edukacije poređ naše nalaze se zadarska i šibensko-kninska županija. Početkom travnja smo u Požegi održali koncenzus konferenciju na kojoj je bilo prisutno više od stotinjak predstavnika iz javnog, političkog i društvenog života gdje su prezentirani problemi i definirani prioriteti, a to su rak dojke, socijalna isključenost invalidnih osoba, vodoopskrba, kardiovaskularne bolesti, zagađenost minama, rizično ponašanje mladih i skrb o starijim i nemoćnim osobama. Osnovna zadaća županijskog tima je napraviti županijsku sliku zdravlja koja će ići kasnije na usvajanje županijskoj skupštini odnosno jačati javno zdravstvenu pismenost i to će otvoriti prostor za rješavanje brojnih problema u zajednici što je u konačnici zajednički interes.

Raste li kod nas broj osoba koji potražuju različite oblike socijalne pomoći?

Raste i ne treba zaboraviti da je Slavonija pa i time Požeško-slavonska županija bačena na koljena. Socijalna isključenost u našoj županiji je iznad 27 posto i po tom neslavnom pokazatelju smo prvi u Hrvatskoj dok je hrvatski prosjek upola manji. To istraživanje je radio UN i ono je prezentirano u travnju.

Obraćaju li se županiji za financijsku pomoć i koliko su ti zahtjevi opravdani?

Za razliku od prethodnih godina županija pomaže svim udrugama, a poseban senzibilitet je prema udrugama proisteklih iz Domovinskog rata i humanitarno-socijalnim udrugama, a to podrazumijeva davanje potpore onima kojima je potrebna.

Decentralizirana sredstva još uvijek zaobilaze županijski proračun. Stvara li to poteškoće?

Ne. Izdržali smo i veće pritiske vlasti na odlasku.

Kakva je suradnja s gradovima i općinama, odnosno lokalnim vlastima?

Trudimo se da ta suradnja bude na što većoj,boljoj i kvalitetnijoj razini i uz određene iznimke uspijevamo u tome.

SRETAN BOŽIĆ I USPJEŠNU

NOVU GODINU

ŽELI VAM

ŽUPANIJA POŽEŠKO-SLAVONSKA

I ŽUPAN ZDRAVKO RONKO

**SRETAN BOŽIĆ I USPJEŠNU
NOVU GODINU**

ŽELI VAM

**OPĆINA VELIKA
NAČELNIK VLADO BOBAN**

DAN SJEĆANJA

OBILJEŽAVANJE 16. OBLJETNICE POGIBIJE HRVATSKIH BRANITELJA U PAPUKU

Koordinacija udruga proisteklih iz Domovinskog rata i ove je godine dostoјno obilježila pogibiju hrvatskih branitelja na bazi «Papuk» gdje su 2. prosinca 1991. mučki ubijeni u neprijateljskoj zasjedi.

Okupljanje gostiju je bilo u nedjelju u 10,30 sati ispred zgrade općine Velika a potom je slijedio put do spomen obilježja u Papuku gdje su biti položeni vijenci i zapaljene svijeće.

ŽIVOT

STARE ŠUME UMIRU
A SJEĆANJA NAVIRU

KVRGAVI STARAC HRAST

POVIO DEBELE GRANE
UMORAN GLEDA
ZARASLE RANE

SVAKA GA SJEĆA
NA DAVNE DANE- NA PROLJEĆA

DOK BIO JE MLAD
MNOGIMA ŠTO PRODOŠE
PRUŽIMO HLAD
A SVE TO NA NJEMU
VIDI SE SAD

STAR JE
SIJEDI MU KOSA
UPORNO JUTROM
TRAŽI GA ROSA
JEDINO ONO SA NJIM SE DRUŽI
JEDINO TAKO
ŽIVOT JE DUŽI

LELAC (LEE)

HEROJI

Uplanini spomen stoji gdje mladost
Ostavše prijatelji moji, HEROJI.
A htjeli su bolje sutra, za narod hrvatski
Prijatelji moji, HEROJI.

Molili su svakog dana, branili gdje dom im stoji,
Prijatelji moji, HEROJI.

I pozvaše ih da svaki od njih na braniku stoji,
Prijatelji moji, HEROJI.

Nisu im dale sile mraka i padoše junak do junaka,
Prijatelji moji, HEROJI.

Sad papuk slobodan stoji uklesana im imena
Na ploči kamena, prijatelji moji, HEROJI.

U oku mi suza, u srcu mi spomen stoji dok palim
Svijeću gdje padoše prijatelji moji, HEROJI.

Marija Iličić

16. obljetnica 123. požeške brigade

Polaganjem vjenaca i paljenjem svijeća kod spomen obilježja poginulim hrvatskim braniteljima Požega se danas podsjetila 10. listopada kada je utemeljena 123. brigada. Nastala je iz sastava dvije tadašnje velike vojne postrojbe; 4. bataljuna 108. brigade sa šest satnija i 63. samostalnog bataljuna koji je djelovao u Požegi, ukupno 600-tinjak ljudi pod oružjem koji su dotada prošli okučansko-novogradiško ratište. Kroz njezin ratni i mirnodopski put prošlo je ukupno šest i pol tisuća stanovnika Požeštine od kojih su 102 dali svoje živote za slobodnu Hrvatsku, podsjetio se brigadir Alojz Tomašević, danas zapovjednik požeške vojarne, dodavši kako je i brigada od svog utemeljenja prošla brojne transformacije, počevši od prve demobilizacije već 1992. godine kada je u svibnju i formirana Centra za obuku vojnika kao drugi u Hrvatskoj. U proteklih petnaest godina nekoliko su puta mijenjani nazivi i uloga požeške vojarne, od centra za obuku pješaštva, potom prometnih struka do danas kada je službeni naziv Središte za obuku i doktrinu logistike.

123. BRIGADA HV, POŽEGA

Povijest:

Brigada je formirana krajem listopada 1991 od 63. samostalnoga bataljuna i 4. bataljuna 108. brodske brigade. 10. prosinca 1991 skupa s 121. novogradiškom brigadom kreće u akciju čišćenja trinaest psunjskih sela u kojima su se nalazila neprijateljska uporišta te uz dvojcu lakše ranjenih zauzima Vučjak Čečavački, Ruševac, Jeminovac, Sinlija, Snjegović, Čečavac, Koprivnica, Resna, Golobradac, Milanovac, Peranci, Ozdakovci i Milivojevci. Napad se nastavlja i sredinom prosinca pada Gornji Vrhovci, a zatim oslobođa se Zvečeve, Striježevica, Bogdašići... Slijede borbe za Kamensko 21. prosinca koje je zauzeto na Badnjak. Idući dan oslobođeno je Bučje i u susjednom selu Ožegovcima brigada se spojila sa snagama slatinske 136. brigadom koja je napredovala iz pravca Zvečeva i virovitičke 127. brigadom koja je stigla preko Grahovljana, Dragovića i Novog sela. Do Sarajevskog primirja brigada je imala 57 poginulih i 402 ranjena pripadnika. Nakon primirja brigada postaje ročna brigada HV. Zapovjednik brigade Miljenko Crnjac.

Metodsko-pokazna vježba požeškog Središta za obuku i doktrinu logistike

Logistička potpora u terenskim uvjetima

Riječ je o prvoj vježbi koja je organizirana kako bi se pokazala struktura, sastav i organizacija rada logističke postaje u terenskim uvjetima. Osiguravanje logističke potpore u terenskim uvjetima posebno je zahtjevno. Obavlja se po strogo definiranim pravilima i u skladu s propisanim standardima, a zahtjeva velik angažman i logističara i tehničara?

Požeško Središte za obuku i doktrinu logistike provelo je metodsko-pokaznu vježbu "Rad logističke postaje u terenskim uvjetima". Riječ je o prvoj vježbi koja je organizirana kako bi se pokazala struktura, sastav i organizacija rada logističke postaje u terenskim uvjetima. Uz djelatnike požeškog Središta u vježbi je sudjelovalo i Hrvatsko ratno zrakoplovstvo. Vježba se pod vodstvom bojnika Ivica Pejakovića provodila na vojnom poligonu Glavica i poligonu Radovanci, gdje je bilo u tijeku taborovanje djelatnika i ročnih vojnika svih specijalnosti požeškog Središta.

U uvodnoj prezentaciji bojnik Pejaković je istaknuo kako je zadaća logističke postaje osigurati neprekidnu i sigurnu logističku potporu postrojbama na terenu. Naime, osiguranje kvalitetne i pravodobne logističke potpore postrojbama na terenu, kako u zemlji tako i u međunarodnim operacijama, od iznimnog je značenja za njihovo nesmetano funkcioniranje. A treba im osigurati baš sve - od hrane, obuće, odjeće, goriva, UBS-a, naoružanja, građevinskog materijala, sanitetske zaštite...

Osiguranje logističke potpore u terenskim uvjetima posebno je zahtjevno. Obavlja se po strogo definiranim pravilima i u skladu s propisanim standardima, a zahtjeva veliki angažman i logističara i tehničara.

Vježba je započela na poligonu Glavica prikazom radnji i postupaka u prijemu i transportu logističkog paketa helikopterom. Istaknuto je kako logistički paket koji sadrži sve što je vojniku potrebno za 24 sata mora biti propisno pakiran i obilježen. Posada helikoptera je pojasnila na što se sve mora obratiti pozornost pri ukrcaju, a kasnije i iskrcaju paketa iz helikoptera, što su i praktično demonstrirali na poligonu Radovanci, gdje je prikazan rad i organizacija svih sekcija logističke postaje u terenskim uvjetima.

U gotovo dvosatnom prikazu sudionici vježbe su detaljno predstavili svaku sastavnicu logističke postaje, način rada u svakoj sekciji te posebno mjere sigurnosti koje se provode ovisno o klasi materijala u pojedinoj sekciji. Sastav i struktura logističke postaje pokazana je na petnaest radnih točaka.

Bila je to jedinstvena prilika da se na jednom mjestu dobije uvid u rad svih logističkih specijalnosti i da se vidi kako se primjerice u terenskim uvjetima transportira i skladišti UBS, čuvaju namirnica i priprema hrana u poljskoj kuhinji, dijele obroci, kako se čuva i provodi opskrba gorivom, popravlja i održava pješačko naoružanje, skladišti vojna odjeća i obuća...

Najzanimljiviji je bio rad sanitetskog tima koji je prezentirao pripremu teškog ranjenika za transport helikopterom. Voditelj vježbe bojnik Ivica Pejaković i

zamjenik zapovjednika Središta za obuku i doktrinu logistike brigadir Ivan Valentić nakon provedene raščlambe vježbu su ocijenili uspješnom. Najavljen je i da će se godišnje provoditi dvije takve vježbe s ciljem obuke djelatnika Središta i standardiziranja organizacijske sheme u radnjama i postupcima pri opskrbi snaga na terenu.

PLANINARI NASTAVLJAJU UREĐENJE DOMA LAPJAK U VELIKOJ

Ako država pomogne, "Lapjak" neće na bubanj

VELIKA- Požeški planinari nastavljaju radove na uređenju svog planinarskog doma "Lapjak" u Velikoj. Iako su svojedobno razmišljali o njegovoj prodaji te čak dobili određene ponude za prodaju, sadašnji je stav članova da se obnova doma nastavi jer će to onemogućiti daljnju devastaciju tog objekta.

"Nakon obnove krovišta ove jeseni planiramo uređiti i jednu terasu, a postaviti ćemo i limena ploče na sve pomoćne objekte koji prokišnjavaju. Ove godine planiramo započeti i radove na uređenju prizemlja kako bi ono bilo u funkciji za naše Papučke jaglase u ožujku," kaže predsjednik požeških planinara Antun Lovrić, dodajući, kako

HPD "Sokolovac" nije definitivno odustao od prodaje doma. Naime, planinari su za prodaju doma od zainteresiranih kupaca dobivali različite ponude od 250 do 300 pa čak i 500 tisuća eura, no kako je nedavno Park prirode Papuk dobio status europskog geoparka pod zaštitom UNESCO-a taj bi iznos, tvrdi Lovrić, u konačnici mogao biti i viši.

"Dom sada ne prokišnjava i zato nema potrebe da žurimo s prodajom, to više jer su svi članovi i sentimentalno vezani uz njega. Na žalost za kvalitetnu i cjelovitu obnovu doma nemamo novca. Problem je što za obnovu "Lapjaka" i njegovih 1.300 četvornih metara korisne površine treba osigurati milijun kuna, a mi raspolažemo samo sa 200 tisuća kuna," kaže Lovrić, navodeći kako će od grada Požege i Požeško-slavonske županije zatražiti da u svoje proračune uvrste potporu za obnovu "Lapjaka", to više jer tako veliki objekt može koristiti svima koji dolaze u Požeštinu i Park prirode. Zato će planinari pomoći za obnovu doma zatražili od resornog ministarstva. Planinarski dom "Lapjak", tvrdi predsjednik požeških planinara, ima svoju budućnost to više jer Park prirode Papuk, koji je odnedavno uvršten u mrežu europskih geoparkova pod zaštitom UNESCO-a, obilazi sve više posjetitelja i izletnika. Svima njima dobro bi došao uređeni "Lapjak", gdje bi se mogli odmoriti te duže i ostati ako to žele, a tu mogućnost na žalost danas nemaju.

BUFFET ČIČA MATA

UGOSTITELJSTVO GRBAVAC
Vilima Pintara 1, VELIKA

Sretan Božić i Nova godina

Radno vrijeme:
radnim danom od 7,00 do 23,00
vikendom od 7,00 do 02,00

5. BUNDEVIJADA

Eko centar Mavrović

Eko centar Mavrović ove godine ugostio je više od 2000 posjetitelja, a Zagrebačka banka ga je do sada podržala s više od 500.000 kuna (Sloboština, kraj Požege, 13. listopada 2007.) Zagrebačka banka i Eko centar Mavrović nastavili su suradnju započetu još 2004. godine, predstavivši zajedničke projekte na tradicionalnoj Bundevijadi koja se održala na Eko imanju Mavrović. Domačini – Željko Mavrović i suradnici na eko imanju - organizirali su obilazak i upoznavanje s vrijednostima prvog istraživačkog eko-vrta u obliku labirinta. Željko Mavrović objasnio je kako je prolazak labirintom od sedam prstenova jedna vrsta meditacije koja nas uravnoteže i povezuje s prirodom i biljkama u vrtu, sjedinjujući tako u potpunosti čovjeka s prirodom. Ideja o izgradnji vrta s klasičnom formom labirinta ima svoje korijene u antici, točnije labirint sa sedam prstenova poznat je iz starogrčke mitologije i priče o minotauru zatočenom u labirintu, od kuda je i dobio naziv „Kretski labirint“. Voditeljica Eko centra, Hela Liverić, podsjetila je okupljene na projekt Prve banke sjemena i biljnih preparata te eko-vrta s visokom streljom koji su bili predstavljeni prošle godine te istaknula kako nakon godinu dana postojanja Banke sjemena i ekoloških priravaka, imaju prve rezultate s kojima su izuzetno zadovoljni. Banka sjemena privukla je velik broj ljudi koji s eko-centrom razmjenjuju sjeme te povezala male i veće poljoprivrednike. Eko centar Mavrović je, kroz svoje radionice i edukacijske programe usmjerene prenošenju osnovnih znanja o ekoproizvodnji i mogućnostima održivoga gospodarenja te promicanju javne ekološke svijesti, tijekom ove godine ugostio više od 2000 posjetitelja. Pri tome ga je finansijski podržala Zagrebačka banka s više od 500.000 kuna kako bi nastavila doprinositi edukaciji, kao i samom cilju promicanja ideje eko poljoprivrede i zdravog života.

Ovogodišnja Bundevijada okupila je brojne izlagače zdrave hrane i proizvođače bundevi, ali i mnoštvo zaljubljenika u zdravu hranu. Ove se godine održala peti puta po redu s vrlo bogatim programom, gdje su se korisni savjeti o "Razmjeni iskustva u uzgoju bundeva i pripremi jela od bundeva" mogli čuti od Radmire i Mladena Katića, vanjskih suradnika Eko centra. Osim toga, program je ponudio i mogućnost sudjelovanja u radionici izrade lampiona od bundevi, razgledavanje njihove izložbe, prisustvovanje licitaciji najljepšeg te donaciji prikupljenih sredstava u humanitarne svrhe. Kraj programa u večernjim satima obilježio je koncert Dunje Knebl "Kite i kitice" te paljenje krijesa uz atraktivni nastup bubnjara.

Eko centar Mavrović

ŠAGE

Mjesto je iznad Male Velike gdje se danas nalazi imanje OPG-a Slavka Perića, a sastoji se od dva lijepo uređena vinograda ukupne površine oko 2 ha. Ne tako davno tu su bile zapuštene površine.

«Dijete sam roditelja poljoprivrednika i od malih nogu bio sam vezan za proizvodnju vina, rakije i manje-više svih kultura vezanih uz poljoprivrednu djelatnost.

Pošto su naši stari vinogradi (tri parcele oko 3000 trsova) bili na izmaku snage i zahtijevali su dosta ručnog rada, jer su gusto sađeni, kultiviranje i prskanje otežavalo je obradu, a prinos po trsu bio je slab. Prije 6 godina odlučio sam se o povećanju nasada i promjeni uzgojenog oblika vinograda.

Kao što sam već rekao, rad sa roditeljima od malih nogu u vinogradu i podrumu učvrstio me u odluci da zavolim ovu nadasvu plemenitu, ali i vrlo zahtjevu djelatnost vinogradarstva i podrumarstva. Želja mi je nastaviti obiteljsku tradiciju na jedan stručni i tehnički viši način kako obrade tako i proizvodnje vina.

U našem narodu poznata je uzrečica: «Vinograd ne traži gospodara, već slugu!» Iz ove rečenice može se zaključiti da ako želiš imati uredan vinograd i vrhunsko vino, trebaš koristiti optimalne rokove u vinogradu i podrumu.

Neki od radova u vinogradu su: rezidba, vezanje lucnjeva, prskanje, pljevljenje, štucanje, kopanje... Radovi u podrumu su: kontroliranje fermentacije bijelih i crnih sorti vina, mnogobrojni pretoci mošta-vina, skladištenje, punjenje tj. pronalaženje tržišta. Rad u podrumu je izuzetno kompleksan i traži izuzetnu stručnost i organiziranost. Statistički gledano, jedna trećina vremena otpada na radove u vinogradu, a dvije trećine vremena odnose se na radove u podrumu.

Glavninu radova u vinogradu odradjuje ženska ekipa iz Mitrovca na čelu sa gospodrom Maricom Matić, dok za radove u podrumu oko skladištenja i punjenja vina mogu se osloniti na tri osobe: Perić Josipa, Primus Ivana i Bošnjaković Vladu. Naravno, tu još uskaču po potrebi i prijatelji.

Vinograd je sađen 2003. god. Prije toga zemlja se trebala dobro pripremiti. Bilo je tu dosta problema jer je kiša često padala i radovi i obrada tla nisu tekli onako kako je to bilo zamisljeno. Posadjeni lozni cijep morali smo dodatno učvrstiti štitnjacama u donjoj zoni da bi se korijenje primilo. Rezultat primitka cijepova je bio fantastičan – 99%. Poznata nam je ona biblijska uzrečica: «Tko u suzama sadi, u veselju bere!»

Od vrsta grožđa posjedujem 50% graševine i 50% crnih sorti. Crne sorte su Merlot, Syrah i Cabernet Sauvignon. Sadnice crnih sorti uvezene su iz Francuske i vrlo samo zadovoljan prinosom. Ovogodišnja berba više je nego dobra. Grožđa je bilo obilato, a i kvaliteta je iznad očekivanog. Na meni je sada da nađem i zadovoljim kupce jer kaže se: «Vino krije tijelo i veseli srce!»

Već tradicionalno na blagdan sv. Martina uz prigodnu svečanost obavimo krštenje mošta. Na blagdana sv. Vinka vrši se blagoslov vinograda, vinogradara te vina u samom vinogradu. U lijepo uređenu objektu tu se sakupe vinogradari

i moji prijatelji. Za ugodnu zabavu i druženje zaduženi su tamburaši.

«Čovjek snuje, Bog određuje» - tako se kaže u narodu.

Želja mi je proizvoditi vrhunsko vino sa brda – Šage. Ove godine u prodaji se nalazi graševina proizvedena 2006. g. sa svim dozvolama Zavoda za vinarstvo Zagreb, te mješavina crnih sorti vina pod nazivom – Šage.

Vas, dragi mještani, koji ste imali strpljenja čitati ovu malu reportazu o Obiteljskom gospodarstvu Slavka Perić pozivam na skromnu degustaciju vina u svoj podrum!»

Napomenuo bih na kraju da je Slavko već dugi niz godina na čelu DP «Elektra – HEP» Požega, i uz sve te obvezne ima još vremena i ljubavi za rad u vinogradu.

SRETAN BOŽIĆ I NOVĀ GODINA
ŽELI VAM

VETERINARSKA AMBULANTA
BLAŽEVIĆ d.o.o.

Zvonimirova 20, VELIKA - Tel.: 034-233-773

**SRETAN BOŽIĆ I
NOVĀ GODINA**
ŽELI VAM

VINARSTVO I VINOGRADARSTVO
SLAVKO PERIĆ
TRG SV.AUGUSTINA 14
VELIKA
TEL: 098-256-835

DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO VELIKA

Pridruživanjem naših vatrogasaca vatrogascima prijateljskog vatrogasnog društva Vodice na sprovodu stradalih vatrogasaca na Kornatima o čemu smo pisali u zadnjem broju Veličke kronike kornatska tragedija za DVD Vodice nije prestala. Dugogodišnji tajnik i jedan od osnivača DVD Vodice smatrajući se odgovornim izvršio je samoubojstvo, a preminuo je i vatrogasac liječen u splitskoj bolnici, pa su naši vatrogasci opet bili na sprovodima.

Nedavno o ponovilo na sprovodu rano preminulom predsjedniku prijateljskog DVD Novi Vinodolski. Prije 10 godina DVD: Velika, Kutjevo, Slatina, Lober, Vodice, N. Vinodolski te Vatrogasna zajednica Bakar Kostrena potpisali su povelju zeleno-plavog prijateljstva. Cilj ovog prijateljstva su razmjene iskustva i druženje vatrogasaca. Iskustva kroz proteklih 10 godina pokazuju da je cilj ostvaren. Velik broj vatrogasaca sa kopna osjetio je ljepotu kupanja na moru, a vatrogasci sa mora upoznali su ljepote karajeva na kopnu.

Obilježavanje 10. obljetnice ovog prijateljstva planirane u Slatinama odgođeno je za dogodine u N. Vinodolskom. Najvažniji događaj ove godine u Dvd Velika svakako je nabava novog vatrogasnog kombija vrijednog preko 200 000 kn. Cijela godina obilježena je zatvaranjem finansijske konstrukcije, potpisivanjem ugovora o nabavi, čekanjem na isporuku i na kraju uvrštanjem vatrogasnog kombija u vozni park DVD Velika. Vatrogasni kombi već se pokazao vrlo dobrim kod prijevoza vatrogasaca u različitim situacijama.

Odmah po važnosti do ovog događaja je nabava vatrogasne opreme od 60 000 kn.

Održano je odgođeno županijsko natjecanje vatrogasaca. DVD Velika natjecalo se sa 4 kategorije. Vatrogasci djeca i mlađi vatrogasci osvojili su solidna mesta u svojoj kategoriji. Stariji vatrogasci u kategoriji stručnog naziva VMS-BM osvojili su 1. mjesto, a muška vatrogasna mlađež 3. mjesto. Obje ekipe time su se plasrale na završno natjecanje vatrogasaca hrvatske koje se održava iduće godine u Makarskoj i Splitu.

Velički vatrogasci zadovoljni su postignutim rezultatima u ovoj godini. Želja nam je da iduća 2008. godina bude još bolja.

Svim svojim članovima i mještanima Veličke i Radovanaca, te stanovnicima cijele Općine Velička želimo blagoslovjen Božić i sretnu novu godinu.

Franjo Zvekić

KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO "IVAN GORAN KOVACIĆ " VELIKA SMOTRA U ALADINIĆIMA 2007.

Kao i prethodnih godina listopad je mjesec kada se intenzitet proba povećava zbog gostovanja u Hercegovini .Uvjebali smo nove pjesme i plesove ali smo utvrdili i " standarde" koji su neizostavni na nastupu u Aladinićima.A ove godine naši prijatelji proslavili su desetu obljetnicu postojanja.

DAN 1.

Zbog planiranih izleta i dodatnog programa putovanja(ne samo nastup,druženje ,put kući)ove godine krenuli smo 31.10. u večernjem satima.Svi mogući i nemogući oblici kiše pratili su nas od Velike do odredišta .Sitna ,krupna,magličasta,s vjetrom,bez vjetra,jednom rječju grozno.Dok smo mi pjevali ,jeli ,pili ,spavali nizali su se gradovi kroz susjednu nam državu.Sprvim naznakama jutrustajemo na jednom odmorištu.Vani idila.Sunce izlazi i obasjava planine oko Mostara .Izlazimo iz autobusa a bura nam skoro otpuhuje sitnije članove.Vrlo brzo nam je prisjela

"idila" i nastavljamo putovanje prema Aladinićima.

Stižemo na cilj.Dočekuju nas domaćini i naši prijatelji iz Tavankutakoji su stigli netom prije nas. Slijedi doručak i kratak odmori nakon kojeg idemo na oblačenje i pripreme za nastup.

Iako se domaćini hvale kako se svake godine ,čim završi smotra,počinju moliti da ne pada kiša na slijedećoj smotri ,ovoga puta izgleda nisu baš bili revni u molitvi.Kišni oblaci zapinjali su za okolne planine i povremeno ispuštali svoj teret na sudionike svečanog mimohoda.

Nakon koncelebriranog misnog slavlja počinje program smotre na novoizgrađenoj pozornici ispred crkve.Nižu se nastupi 15 društava a bogatstvo nošnji i trdicijske baštine Hrvata mnogobrojno gledateljstvo nagrađuje aplauzom i povicima odobravanja.Smotra završava druženjem i vatrometom.

Umorni odlazimo na spavanje ne sluteći kakve ćemo ljepote sutra vidjeti.

DAN 2.

U dogovoreno vrijeme sastajeno se ispred crkve i nakon prebrojavanja krećemo prema Slapovima Kravice i Međugorju.Prolazimo kroz Bunu,prelazimo Neretvu i serpentinama se penjemo i izlazimo iz kanjona Neretve.Cesta urezana u stijene i pogled na modro-zelenu rijeku malo koga ostavlja ravnodušnim. Prolazimo kroz općine Čitluk i Ljubuški i stižemo do Studenaca.

Slapovi se nalaze na rijeci Trebižat koja od izvora do ušća promjeni 9 imena. Culuša-Ričina-Brina-Suvaja-Matica-Vrlika-Tihaljina-Mlade –Trebižat. U narodu je najčešće zovu jednostavno Rika. Kroz vodenu prašinu spuštamo se do podnožja slapa.Prizor podsjeća na naša Plitvička jezera ali puno manja površinom i količinom vode.Nakon obaveznog zajedničkog fotografiranja krećemo prema Međugorju.

Slap je stvoren radom rijeke Trebižat, pa je kao prirodan fenomen pod zaštitom države . Visina slapa kreće se od 26 - 28 metara, s vodenim amfiteatrom ispod slapa promjera 120 metara. Preko sedronosna sloja od dna do vrha slapa izrasla je trava, mahovina i lišajevi. Uz slap su nikle konopljika, smokve i topole. Nekada su uz slap bili aktivni mnogobrojni mlinovi i stupe za valjanje sukna. Za stvaranje slapa najzančajniji je bigar, sedra ili travertin. Radi se u vodi istaloženom vapnencu koji se stalno izdiže i podiže sedrene barijere stvarajući tako slapove (uz Trebižat takve slapove pravi i Pliva te Krka). Sedra je karakteristična za krške rijeke bogate kalcijevim karbonatom (CaCO_3).

KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO “IVAN GORAN KOVACIĆ “ VELIKA

Konačno smo stigli i u Međugorje. Mjestom dominiraju dva zvonika .Kako smo došli nenajavljeni ne možemo prisustvovati misi na našem jeziku.Nakon razgledanja crkve odlazimo na Brdo ukazanja.Mnoštvo vjernika u tišini se penje po uglačanom kamenju do mjesta gdje se Gospa ukazala djeci.Obuzima nas neki mir i pred Gospinim kipom molimo. Spuštamo se do podnožja brda I tiho prepričavamo doživljeno.

MEĐUGORJE

Selo se u povijesnim izvorima prvi put spominje 1599. godine. Župa Međugorje, utemeljena je 1892. godine i stavljena pod zaštitu sv. Jakova apostola, zaštitnika hodočasnika Godine 1897. dovršena je stara župna crkva, za ono vrijeme velika i lijepa, ali sagrađena na trusnom tlu ubrzo je počela pucati. Stoga se odmah nakon I. Svjetskog rata počelo misliti na gradnju nove crkve. Nova je crkva, nedaleko stare, dovršena i blagoslovljena 19. siječnja 1969. godine. Do 24. lipnja 1981. godine Međugorje je živjelo životom ostalih sela ovog kraja: ljudi su obrađivali zemlju, sadili duhan i lozu. Od 24. lipnja 1981. Međugorje postaje najpoznatijom župom u svijetu. Tog dana u podnevним satima nekoliko djece iz Bijakovića, iz zaseoka Podbrdo, ugledalo je, kako su rekli, neobičnu pojavu: Ženu s djetetom koja im je rukama davala znak da se približe. Sutradan su otprilike u isto vrijeme (oko 17.30) došla na isto mjesto. Događaj se ponovio:

Djeca su – tako svjedoče – najprije ugledala snažno svjetlo, a potom i Gospu s kojom su molili. Ukažanja su se nastavila svakodnevno, a narod najprije iz župe, a potom i iz drugih mjeseta, te svijeta, počeo se okupljati i moliti. Odmah nakon početka ukažanja, počeli su i progoni vidjelaca, njihovih roditelja i rodbine, župljana i svećenika. Djeca su privođena na policijska saslušanja i psihijatrijske pregledne, ali je uvijek bilo utvrđeno da su djeca zdrava. Tadašnji međugorski župnik fra Jozo Zovko mjesec i pol dana nakon događaja uhapšen je i osuđen po komunističkom sudu na tri i pol godine zatvora stoga što je propovijedao evanđelje. Istu su sudbinu doživjela još dva svećenika Od 1981. godine do danas Međugorje je od obične župe postalo mjesto okupljanja milijunskog mnoštva hodočasnika iz cijelog svijeta, a mnogi od njih su posvjedočili da su upravo u ovoj župi pronašli vjeru i mir.

Krećemo prema izvoru rijeke Bune.Dolazimo u Blagaj i pjesmom ispraćamo na put kući naše prijatelje iz Tavankuta. Već je suton dobrano prekrio okolne planine kada smo se rastali od naših prijatelja i krenuli u razgledavanje samog vrela.Sva snaga vode očituje se zaglušujućem huku koji izlazi iz pećine

Izvor Bune ustvari je pećina ispod stijene visoke približno 200 metara na vrhu koje se gnijezde orlovi. Pećina iz koje izvire Buna još nije do kraja istražena. Zna se da je jezero duboko 92 metra i da je pliće u dijelovima udaljenijim od ulaza u pećinu.

Pećina ima dva kanala - sjeverni i južni. Sjeverni kanal nastaje približno 200 metara od ulaza u pećinu i voda je u njemu duboka između 72 i 80 metra. Južni je kanal istražen nekih 600 metara i interesantan je speleoložima i roniocima.Zbog protoka vode od 43.000 litara u sekundi spada u jedno od najjačih kraških izvora u Europi

Temperatura vode je 10 stupnjeva a bogata je mekousnom i potočnom pastrvom, ugorom i jeguljom te šaranom. U novije vrijeme porobljena je kalifornijskom pastrvom.

Pokraj izvora sagrađena je tekija, kuća za derviše. U njoj i danas muslimanski mislioci meditiraju i slave Boga na svoj način.

Rijeka Buna, koljevka Hrvata raspršenih diljem Hercegovine, Bosne, Zagore, Dalmacije, Like, Bačke...

Legenda kaže da se sam Bog rastužio nad kratkoćom njenoga toka pa joj je dao neobičnu ljepotu ,obilje vode ,raznovrsnost biljnog i životinjskoga svijeta, a na njezine obale naselio je ljudi pune ponosa I zanimljivih priča.

Jedna od tih priča govori da je Buna ustvari nastavak toka rijeke Zalomke tj .Kolješke rijeke koja nakon što utone u ponor Biograd nestane u dubini podveleških brda.

Možda se u dubini planina u podzemni tok Zalomke ulijeva još koja rijeka a prirodni izvori pune podzemno jezero pa voda Zalomke izvire pored Blagaja uz zaglušujući huk I s novim imenom.

Prema legendi vodeničar Andrija je prvi povezao te dvije rijeke.

Njega I njegovu obitelj na Bunu je

doveo nevesinjski beg kojem su dosadile hirovite nevesinjske rječice-ponornice. Bunjevci, stanovnici Blagaja i okolnih sela, protivili su se begovoj namjeri da na Buni gradi vodenice, pa su ignorirali kmata Andriju. Iako su mljeli u njegovoј vodenici, nisu ga ni dirali ni prihvatali.

Mlinar je vrijeme provodio u vodenici sa ženom i djecom. Jjeli su samo ulovljene ribe i proizvode od brašna i zaprijetila im je bolest. Kako ne bi otišao, beg je Andrijinog najstarijeg sina Lazara uzeo za čobana i zaprijetio da će ubiti Lazara bude li ga potkradao.

Andrija je svakoga dana razmišljao o bijegu i posljedicama koje bi bijeg iz ovoga zemaljskoga raja imao za sina Lazara. Andrija jedanima sjedio na vrelu Bune, gledao u rijeku i razmišljao je o starom zavičaju, o Zalomki i drugim nevesinjskim rijekama..

Jednog je dana zaključio da je drezga(vodeno bilje) na vrelu Bune ista kao ona što raste na Zalomki samo duža. Možda bi, ako Lazar ubaci ovcu u ponor, izronila u Blagaju,

I kada je prije Đurđeva, Andrija nosio ušur u Nevesinje, dogovorio je s Lazarom da uvečer ubaci

KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO "IVAN GORAN KOVAČIĆ " VELIKA

zaklanu ovcu u Biograd ponor Zalomke. Sljedeće jutro u vrelu Bune izronila je zaklana ovca. Od toga dana svake druge nedjelje izvlačio je ovcu iz vrela Bune. Na Badnjak pošiljka je kasnila, a nakon nekog vremena vrelo Bune izbacilo je obezglavljenou truplu sina Lazara.

O nastanku imena rijeke postoje brojne priče koje više podsjećaju na bajke, ali kažu ljudi da svaka bajka u osnovi ima događaj koji se, zbog neukosti ljudi i praznovjerja, pretvorio u zanimljivu priču.

DIV BUNJO: Bunjo ili Buno bio je div sa tri glave. Imao je glavu orla, vuka i glavu čovjeka. Živio je sa još 72 diva. S njima je razgovarao samo sultan Sulejman. Jednoga su se dana divovi pobunili i Sulejman ih zatoči u bačvu i baci u Blagajsko jezero. Nakon nekog vremena oslobođila ih je Venera. Isušila je jezero, povukla sa sobom sva sela i na dnu isušenoga jezera ostavila bačvu. Znatiteljni ljudi, nakon ovog čuda, otvorili su bačvu i divovi su pobjegli. Samo se Bunjo ili Bunjo sakrio u golemu pećinu iz koje je počela sukljati bistra voda, Bunina rijeka.

OPROST OD GRIJEHA: Ljudi, hodočaste na vrelo Bune kao da dobiju oprost od grijeha kojeg nemogu izreći ni svećeniku ni popu a ni hodži. Umjesto isповјedi kupi se kruh u ribljim restoranima i u malim se komadićima dobacuje patkama, koje, navikle na grešnike, pojure prema svakom tko sjedi u restoranu i primi kruh u ruke.

Zadivljeni viđenim odlazimo u Stolac na večeru i druženje s domaćinima.

A već za slijedeću godinu dogovaramo posjet Mostaru i Dubrovniku.

Piše : Željka Arambašić

HEJ SALAŠI NA SJEVERU BAČKE

Grana mala ali fina, pjesnički je opis Hrvata koji žive na sjeveru Vojvodine dičeći se imenom Bunjevci, svojim hrvatskim podrijetlom, ikavicom, prekrasnim narodnim nošnjama i plesovima, te umjetničkom tehnikom izrade slike od slame, koja je potekla u - Đurđinu.

Davno, u 16. i 17. stoljeću, predvođeni franjevcima napustiše pred Turcima svoja ognjišta pokraj rijeke Bune, te iz vrletnih krajeva južne Hrvatske i Hercegovine krenuše prema novim postojbinama. Jedan dio smjesti se oko Senja, a drugi u plodnoj panonskoj ravnici, u trokutu Subotica-Sombor-Baja, gdje mačem osvojiše i sačuvaše novu postojbinu. Tada su ih nazivali Dalmate, a s vremenom se, zacijelo po pradomovini, za njih ustalilo ime Hrvati Bunjevci. Nakon brojnih povijesnih Scila i Haribda, danas ih je na sjeveru Bačke sve manje, ali ponosno gaje svoju tradiciju. Đurđin, selo pokraj Subotice, od davnina je znan kao primjer bunjevačkog salaškog života; u njemu se danas nalazi jedinstveni bunjevački muzej (još se samo u Baji nalazi slična bunjevačka kuća), u njemu je nastala u svijetu poznata tehnika izrade slika od slame, a u Đurđinskoj je crkvi i jedini križni put na svijetu izrađen od slame. Kraljičina zemlja i danas je naziv jednog dijela zemlje

u đurđinskoj župi, koji potvrđuje prvi pisani podatak o imenu cijelog lokaliteta, a koji je pod nazivom Đurđin mađarski vlastodržac Matija Korvin darovao svojoj majci kraljici Elizabeti sredinom 15. stoljeća (1462.). Također, na Pavlovcu, oko šest kilometara od današnjeg naselja, postoje ostaci srednjovjekovnog samostana u kojem je živio i djelovao red Pavlina, ugašen 1598., kad su se redovnici povukli na ugarski teritorij u Ostrogon (Esztergom). Iz tog vremena datira i narodna predaja, sačuvana u jednoj od najstarijih domaćih obitelji Dulić, po kojoj su redovnici na odlasku ostavili malobrojnim naseljenicima milosnu sliku Gospe Čenstahovske, poznatije kao "Crna Gospa", uz preporuku da je, kad se jednom vrate na ove prostore, opet vrate njima na čuvanje. Zavjet čuvanja ispunjen je, prema pisaniju franjevačke kronike subotičkog samostana, 1692., kad je slika vraćena svećenicima koji su se vratili u ovaj kraj. U vrijeme naseljavanja Đurđina, koji je tijekom turskih osvajačkih pohoda bio gotovo opustošen i razoren, ovdje je živjelo i trajno bilo nastanjeno 20-30 hrvatskih obitelji, ali se prva veća i organizirana kolonizacija bunjevačkog življa bilježi u 17. stoljeću, točnije 1687. Naseljeni živalj ubrzo je na kvalitetnoj crnici razvio svoju osnovnu životnu djelatnost, poljoprivredu. Na području od oko 10 četvornih kilometara koncentriraju se životne nastambe i prva obiteljska imanja, takozvani salaši -

svojevrsna prethodnica mnogo poznatijih američkih rančeva. Salaš, kao jedinstveni oblik životno-radnog okruženja bunjevačkih Hrvata u novoj domovini, osim zemljiskog posjeda imao je tipiziranu kuću u kojoj je živjela višečlana obitelj domaćina, te radne "zgrade" u kojima se čuvala stoka i pohranjivala ljetina. Žito, taj dragocjeni dar najplodnije zemlje, ne samo da je prehranilo gladne doseljeničke obitelji nego je u nepunih stotinu godina u novoj postojbini pridonijelo njihovu ekonomskom prosperitetu, koji je čak rezultirao hodočašćem u Rim

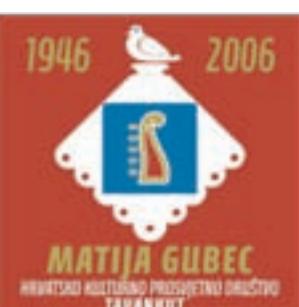
1773., kad im je papa Klement XIV. izdao pisani bulu... "Na službi u Crkvi sv. Josipa i đurđinskoj župi nalazim se već dvanaest godina", govori svećenik mr. Lazar Ivan Krmpotić, utemeljitelj jedinstvene izložbene postavke pod nazivom etno-zbirka Bunjevački salaš. Još prije nego što je igrom providnosti došao na mjesto dušobrižnika ovog bisera bačke ravnice, osobno se založio da se sačuva stara zgrada pokraj crkve u kojoj

se nekoć nalazio župni ured. Klasična zgrada ustvari je tipična salaška obiteljska nastamba prvih doseljenika, toliko karakteristična za ovdašnji živalj. Uz pomoć i veliku podršku svojih župljana, ali i mnogo drugih ljudi dobre volje iz Subotice i okoline, nastavlja Krmpotić, postavljena je svojevrsna zavičajna izložba. Nastavljajući iskonsku skrb crkve za očuvanjem duhovne i kulturne baštine svoga naroda, objekt je restauriran i nadograđen elementima poput ambetuša, kokošinjca, poljske peći. Uz stalnu nadopunu izloženih eksponata - darova iz obiteljskih zbirki - 5. kolovoza 2001. ova jedinstvena etno-zbirka svečano je otvorena. Uz stambenu cjelinu u kojoj se nalazi sačuvano gotovo kompletno pokućstvo i raznovrsni detalji iz svakodnevnog života bunjevačkih Hrvata - primjerice, najstariji je eksponat stari kovčeg s početka 18. stoljeća - uz okućnicu se nalaze i brojni poljoprivredni strojevi, danas rijetki muzejski eksponati.

Tu je i posljednji đurđinski đeram, karakteristični ravnicaški bunar, koji svojom autentičnošću priziva zaboravljeni vrijeme i tradiciju koja je održala ljudе na ovim prostorima...

PIŠE : ALEN SOLIĆ

DOM ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE - VELIKA

Dom za starije i nemoćne osobe Velika smješten je u Slavoniji, na obroncima Papuka – planine bogatog šumskog pokrova, i različitosti bilja koje ljeti pruža svježinu, a zimi slikovitost inja, kristala i snijega, a u blizini veličkih toplica s izvornom toplohom vodom koja se već u tursko doba koristila za kupanje i liječenje. Naziv Velyke bilježi se već u zapisima iz XIV i XV stoljeća.

Dom za starije i nemoćne osobe Velika osnovan je 26. veljače 1966. god., Odlukom Općinske skupštine Požege, a službeno je otvoren 1. kolovoza 1968. god. Temeljem članka 78. stavka 1. Zakona o ustanovama postao je javna ustanova. Sagraden je sredstvima registrirane humanitarne zaklade : «The Sue Ryder Foundation».

Osnivačka prava nad domom je imala Republika Hrvatska, a prava i dužnosti osnivača je obavljalo Ministarstvo rada i socijalne skrbi

i međunarodnih blagdana, proslave rođendana, imendana. Djeluje muški i ženski pjevački zbor, mješoviti sakralni zbor, dramska grupa, literarna grupa. Organiziraju se razni izleti u prirodi, posjeti drugim ustanovama, hodočašća, prezentacije, gostovanje dječjih vrtića, škola...

Duhovni život u ustanovi je iznimno bogat. Svakog tjedna se održava Sveti Misa. Organiziraju se velike ispovijedi, molitvena zajednica, blagoslov doma, listopadske pobožnosti, svibanske pobožnosti, devetnice, trodnevnice, blagoslov grla, blagoslov vode, pepelnica, blagoslov hrane, bolesničko pomazanje, posjet misionara, bogoslova, sjemeništaraca, biskupa, te raznih vjerskih udruga.

Korisnici su aktivni i u raznim sportsko – rekreacijskim aktivnostima, kao npr. šetnje, vožnje biciklom, gimnastika, zimske radosti, čovječe ne ljuti se, domino, šah, kartanje, odlasci na bazene, razna sportska natjecanje, planinarenje, pecanje...

U okviru radno – okupacijskih aktivnosti organizirane su grupe za brigu o cvijeću, grupe za održavanje zajedničkih prostorija, grupe za rad u vrtu, grupe za rad u voćnjaku, grupe za izradu ručnih radova: heklanje, vezanje, pletenje, šivanje, necanje, izrada goblena...

Trenutno je u ustanovi smješteno 138 korisnika.

Zdravstvena njega nepokretnih korisnika se vrši četiri puta dnevno, a posebna pozornost je pridodata sprečavanju komplikacija dugotrajnog ležanja nepokretnih korisnika. Medicinske sestre svakodnevno vrše terapije propisane od liječnika. Na osnovi uputnice liječnika korisnicima se osigurava potreban specijalistički pregled, te advekatan prijevoz i stručna pratnja. Usluge fizikalne terapije dogovaraju se sa vanjskim stručnim suradnicima.

U posljednjih nekoliko godina Dom za starije i nemoćne osobe Velika je intenzivno obnavljan (sanitarni

čvorovi, električne instalacije, grijanje, podovi, stropovi, krov, jedan dio namještaja, kuhinja, prilaz, fasada, kantina, hidrantske mreže, čajne kuhinje, prostorija za radno okupacijske aktivnosti, ulazni hol, hladnjaka), a planira se i promjena namještaja u cijelosti, klimatizacija, restauracija skladišta hrane i higijenskih potrebnština.

RH sve do 01.01. 2002. god. kada su osnivačka prava prenesena na Županiju požeško – slavonsku.

U okviru stalnog smještaja djelatnost doma je pružanje usluga stanovanja, socijalnog rada, okupacijskih aktivnosti, prehrane, održavanja osobne higijene, brige o zdravlju i njegi, a korisnici se smještaju, na stambeni dio ili na odjel pojačanje njegi (ovisno o stupnju samostalnosti u podmirivanju potreba za oblaženjem, osobnom higijenom, hranjenjem, odnosno temeljno ovisno o stupnju samostalnosti i kretanju).

U radu sa korisnicima primjenjuju se različite tehnike i metode individualnog rada i grupnog rada. U terapijskim zajednicama se koristi dinamika zajedničkog života kao metoda tretmana socijalnog oporavka i individualnog rasta i napretka.

Starenjem se mijenjaju i osobine ličnosti: motivacija, inteligencija, interes. Poznavanje tih promjena važno je za organiziranje aktivnosti starijih osoba.

Razvijanje radnih, kulturnih, zabavnih i rekreativnih aktivnosti u instituciji neophodno je potrebno kako bi se starije osobe, u što većoj mjeri aktivirale i kako bi se smanjio negativan utjecaj institucionalnog života, poboljšali dobri osjećaji, zdravstveno stanje i zajedništvo.

U okviru kulturno – zabavnih aktivnosti organiziraju se razne izložbe, priredbe povodom obilježavanja svih značajnih državnih, vjerskih

Piše : Vlado Bošnjaković

ZADIVLJUJUĆA UMIJEĆA BEČKIH VRTLARA NA TRENKOVOVOM IMANJU PRETVORENA U OTUŽNU SLIKU Velebni perivoj i dvorac baruna Trenka traže što hitniju obnovu

TRENKOVO - Naselje Trenkovo nedaleko od Požege i danas je najpoznatije po svom nekadašnjem stanovniku, pustopašnom barunu Franji Trenku, koji je tu živio na svom imanju. O tomu svjedoči kasnobarokni dvorac s velebnim perivojem. Na žalost, nebriga i nemar učinili su svoje pa su danas i dvorac i perivoj poprilično uništeni i devastirani. Zato Požeško-slavonska županija ustrojava ustanovu koja će skrbiti o ugroženoj prirodnoj kulturnoj baštini, baš kao što su to dvorac s perivojem. Višestoljetni

hrastovi, borovi, tise, bukve i drugo ukrasno drveće i bilje legendarnom su barunu Franji Trenku pružali mir i utočište kada je na svom imanju u selu Trenkovu boravio između žestokih okršaja i bitaka. O nekadašnjem sjaju perivoja govori i od pogleda skriven veliki bazen, ali i raznovrsne biljne vrste. "Za projektiranje ovakvih perivoja dolazili su specijalno obučeni vrtlari iz samoga Beča, jer je to onda bilo prestižno zanimanje. Prije desetak godina kada je rađena inventarizacija, ovdje u perivoju zabilježeno je 97 različitih dendroloških vrsta, po čemu je to jedan od najznačajnijih parkova u Slavoniji. Perivoji, dvorci i kurije su u Slavoniji nastajali u

prvoj polovini 18. stoljeća neposredno nakon oslobođenja od Turaka i zapravo su bili stvar prestiža tadašnjih bogataša", kaže Ivica Samardžić, ravnatelj javne ustanove Park prirode Papuk, dodajući da je danas park izuzetno devastiran. Prema njemu, to ipak ne znači da se perivoj s pravim stručnim analizama i projektima ne može dovesti u zadovoljavajuće stanje. "Sigurno je da treba dosta vremena da se taj dendrološki materijal povrati i da se neke stvari rekonstruiraju. No, park se može revitalizirati. Najprije treba snimiti sadašnje stanje, provesti inventarizaciju, kategorizirati vrijednosti te napraviti projekt obnove uz uklapanje u turističku ponudu", kaže dalje naš

sugovornik. Unatoč devastaciji, perivoj je i dalje omiljeno okupljalište mlađih Trenkovčana. "Ja sam ovdje u dvoru išao u školu, prvi osam razreda.

Još tada su i dvorac i perivoj bili uređeni. Od kada u dvoru nema škole, on propada. Posljednje nevrijeme ovoga ljeta nanijelo je pak nemjerljive štete perivoju, u kojem su bili iščupani ili pak slomljeni borovi, javori, topole i drugo drveće. Vjerujem da su svi mještani Trenkova zainteresirani da se perivoj i dvorac obnove. Tada bi i naša

djeca tu mogla uživati, baš kao što smo i mi nekada tu uživali", kaže Trenkovčanin Damir Pavković. Svakoga dana do dvorca dođe i četrnaestogodišnja Mirna Spasojević čija baka, zajedno s drugih pet obitelji, živi u gospodarskim zgradama dvorca. I njoj je, doznajemo, žao što je perivoj uništen i zapušten. I danas perivojem dominira stari hrast uz koji je vezana jedna zanimljiva legenda, koja kaže da je barun Trenk upravo ispod njega kažnjavao svoje neposlušne dvorjane i sluge. Iako su istraživanja pokazala da je taj hrast lužnjak nestao još 1911. godine, Trenkovčani i dalje njeguju tu legendu te rado tu dolaze.

DUBOKA

Put od Velike do Duboke vodi desnom stranom od crkve sv. Augustina. Prolazi pokraj veličkih bazena prema sjeveru uz kamenitu obalu Dubočanke usječenom u strme padine Topličke glave, okružena hrastovom i bukovom šumom. Romantičnu gorsku cestu prate dvije planinske kose: lijevo Lapjak, a desno Toplička glava. Odmah, čim napustimo Veliku lijevo nam ostaju odmarališta požeških radnih organizacija, a desno je nova lijepo izgrađena (1991. g.) kapelica sv. Ivana, djelo požeških planinara, stranke HNS i tadašnjeg veličkog župnika vlč. Mirka Roginića. Put se previja desnom i lijevom obalom Dubočanke. Dubočanka obiluje slapovima i brzicama bogatim pastrvom. Na pola puta do Duboke tik uz cestu, nalaze se duboki ponori zvani Crni virovi. Nedugo zatim nailazimo desno na zapušteni kamenolom zvan Tisica. Idući dalje prema Dubokoj na jednom proširenju dolazimo do mjesta Krečane gdje se nekad palio kreč. Okoliš je bio bogat kamenim vaspencem. Dubočku uvalu iz koje preko Nevoljaša vodi put prema Jankovcu okružuju odasvud šumom zarasle gorske kose. Tu je Podlazje, Drinova glava, Tisovac, Jezerce... Prema istoku se nastavlja šumski put pokraj kojega je izvor tople vode (15 stupnjeva). Dalje, putem prema istoku stiže se do predjela zvanog Trišnjica. U tom lijepom okruženju izgrađena je (1989. god.) Planinarska kuća Trišnjica vlasništvo HDK Sokolovac. Od Duboke prema sjeveru uspinje se šumski put do male doline, Jezerce. Tu je donja stanica skijaške staze – Jezerce. Ne tako davno tu je bila skijaška staza. Ostaci žičare i danas se prepoznaju i čekaju neka bolja vremena. Na vrhu skijaške staze zvanom Nevoljaš nalazi se Dom gorske službe spašavanja izgrađen 1989. god. Godine 1983. puštena je u rad prva Slavonska skijaška žičara. Ove godine početkom listopada Šumarski fakultet iz Zagreba postavio je na svoj dio šumskog puta asvalt. To je dio od napuštenog kamenoloma Tisice pa sve do Lovačkog doma u Dubokoj.

Šumski proplanak i izvor hladne Dubočanke upotpunjuju zgrade Šumarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Lovački dom. Zgrada Šumarskog fakulteta građena je 1972. god. (na istom mjestu gdje je prije bila drvena baraka), a 1973. god. taj dio šume, prelazi pod nadzor Šumarskog Sveučilišta u Zagrebu. Duboka je nekada bila poznato staklarsko naselje. Naime, po Papuku je postojalo više staklana. Tako se spominje šumska staklana na Jankovcu, Zvečevu i u Dubokoj. Staklana u Dubokoj radila je od 1858.-1890. god. Nekoliko njenih

proizvoda, lijepo izrađenih čaša i vrčeva u boji imamo sačuvano kod nekoj starijih obitelji u Požegi i Velikoj, a nešto se nalazi i u Veličkom muzeju. Čaše iz Duboke mogu se najviše prepoznati po debljini stijenke, sve su na jednoj «nozi», a podloga je vrlo masivna. Vlasnik staklane u Dubokoj je bio čovjek pod imenom Fleck. 1872. god. u popisu vjernika po selima mjesto Duboka imalo je 127 duša, a 1882. god. samo 50 duša. Kasnije, pošto se je staklana preselila na Zvečevu naselje Duboka pomalo je nestajalo. Jedan se dio ljudi preselio blizu nove staklane, a drugi naselili u Veliku.

Danas je Duboka poznato odredište planinara, izletnika i lovaca. Mjesto je na kojem se pružaju mogućnosti odmora i razonode. Mjesto je bogato sa divljači (jelen, srna, divlja svinja...). U zadnje vrijeme sve je popularnija vožnja brdskim biciklima. Boravak u prirodi na svježem zraku svakako privlači mnoge rekreativce željne avanture. Duboka se nalazi u Parku prirode – Papuk. Vožnja biciklom ili planinarenje šumskim putevima koji prolaze kroz najljepše predjela Papuka savršen je način rekreacije i upoznavanja sa ljepotama parka.

Godine 2002. u predvečerje blagdana Gospe Snježne (5. kolovoza) i Dana domovinske zahvalnosti, blagoslovljen je i postavljen kip Gospe na stijenu iznad izvora potoka Dubočanke. Gospin kip donirao je Vlado Zec, a obred blagoslova vodio je tadašnji veliki župnik Perica Matanović. «Neka ovaj lik Gospe bude znak sjećanja na sve one koji su položili svoje živote za slobodnu Hrvatsku državu, te neka svima nama bude poziv na mir i obraćanje kao i izvor utjehe mira, ljubavi, dobrote i radosti. Molimo se nebeskoj Majci neka čuva hrvatski narod, svakog prolaznika i sve one koji se nađu u ovoj šumi» - rekao je vlč. Matanović.

Pripremio: Vlado Bošnjaković

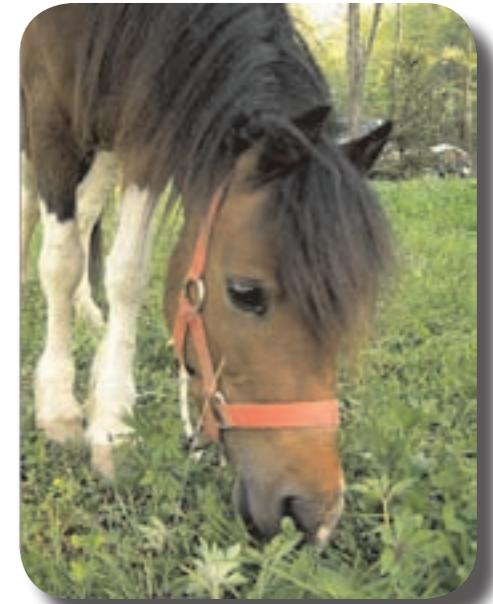
OVE GODINE U POŽEŠKO-SLAVONSKOJ ŽUPANIJI DVA SLUČAJA INFKEKCIOSNE ANEMIJE KOPITARA

POJAVA SMRTTONOSNE "KONJSKE SIDE" UZNEMIRILA UZGAJIVAČE

POŽEGA - Dva slučaja pojave infekciosne anemije kopitara (IAK), također nazvane i "konjskom sidom", zabilježena ove godine na području Požeško-slavonske županije, zabrinula su uzgajivače konjogojske udruge "Vallis Aurea", koji posjeduju pedesetak visokokvalitetnih grla lipicanca i hrvatskog hladnokrvnjaka. Budući da je riječ o smrtonosnoj zaraznoj bolesti kopitara, posebice konja, koja se prenosi ubodom komaraca ili nekih drugih kukaca te pripustom, uzgajivači s razlogom strahuju od mogućeg širenja bolesti. "Mi smo zainteresirani da se problem s IAK-om brzo riješi, a pozitivni konji uklone kako naše životinje ne bi došle u opasnost. Svjedoci smo da se unatoč propisanim mjerama, one ne poštiju, a Zakon o veterinarskoj zaštiti izbjegava na terenu. Željeli smo na problem na vrijeme upozoriti mjerodavne institucije i inspekcije i tražimo neka odmah reagiraju", rekao je dr. vet. Igor Del Vechio, tajnik udruge "Vallis Aurea". Iako kontrola krvi na IAK stoji svega šezdesetak kuna jer troškove subvencionira resorno Ministarstvo, vlasnici konja često prodaju životinje bez potrebne veterinarske potvrde o zdravlju životinje.

"I ova dva konja pozitivna na infekciosnu anemiju kupljena su iz drugih županija i nisu imala potrebnu veterinarsku dokumentaciju. To je razlog da se bolest pojavila, jer da se konjima prometuje na propisan način bolest bi se vrlo brzo suzbila", istaknuo je županijski veterinarski inspektor Josip Višatnicki, te dodao kako su kazne za prekršitelje vrlo visoke i kreću se od 10 do 15 tisuća kuna za fizičke, te čak deseterostruko više za pravne osobe. Doznajemo da je jedan od zaraženih konja kupljen u Sisačko-moslavačkoj županiji dok je druga životinja iz veličke općine i njezin je vlasnik veliki problem.

"Nekoliko puta prijavljivao sam slučaj policiji, jer se bolesna životinja nalazi u mojoj susjedstvu i stalna je prijetnja mojim kobilama. Riječ je o bolesnom pastuhu kojega vlasnik ne drži u primjerenim uvjetima i ne želi ga eutanazirati. Budući da smo tražili intervenciju inspektora, životinja će biti odvezena na klaonicu, a vlasnik prekršajno prijavljen", kazao nam je uzgajivač Mato Terzić iz Velike. Oboljeli konji inače se eutanaziraju, a vlasnicima se isplaćuje odšteta u visini procijenjene vrijednosti životinje. Meso zaražene životinje nije škodljivo za ljudi i bolest se ne prenosi ni na jednu drugu životinju osim na kopitare. U prvoj je fazi teško uočljiva, no u kasnijem stadiju dolazi do iznenadne malaksalosti u životinje, šoka i uginuća. Prije dvije godine u Požeško-slavonskoj županiji bilo je sedam oboljelih životinja, lani su otkrivena dva slučaja, što ukazuje da je smrtonosna bolest u velikoj mjeri uspješno suzbijana.

Mnogo čitatelja Veličke kronike je upoznato sa postojanjem Udruge „Pčelica“, bilo da su sudjelovali u nekim humanitarnim akcijama ili vidjeli neke od naših plakata u crkvi ili u ambulanti.

03. ožujka 2007. godine bila je osnivačka skupština „Pčelice“, gdje je za predsjednicu izabrana Željka Stahl, za podpredsjednicu Danicu Devčić i za tajnika Udruge Anita Petrinović. Udrugu su osnovali roditelji djece koja su oboljela i liječena od malignih bolesti.

Trenutno u Udrizi ima roditelja koji su već prošli izlječenja svoje djece, ali na žalost ima i roditelja čija su djeca i sada u teškom zdravstvenom stanju nalaze na liječenju u Zagrebu i čiji su životi i dalje puni neizvjesnosti. Moram napomenuti da su to veoma teške maligne bolesti, poput leukemije, raka limfnih čvorova i tumora na mozgu ili bubrezima.

Odmah po osnutku Udruga je hrabro krenula u rad sa željom da prikupi finansijska sredstva i tako pomogne obiteljima trenutno oboljeli djece. Tako nam je u pomoć pritekla slikarica Anita Grbavac Jakobović, koja je 26. 6. 2007. otvorila novu izložbu svojih slika pod nazivom „Odrazi“, te je polovicu iznosa od prodanih slika podarila za pomoć djeci. I nekoliko požeških tvrtki je doniralo finansijska sredstva za pomoć teško oboljeloj djeci.

Početkom mjeseca srpnja je u veličkoj i trenkovačkoj župnoj crkvi bila postavljana kutija za milodar i tada su Velički župljani uz pomoć nastavnika veličke škole skupili 2.800,00 kn za našu udrugu. Svima Vam od srca zahvaljujemo!

Naša djeca također su izrađivala čestitke koje smo 01. 09. 2007. prigodom festivala „Zlatne Žice“ prodavali na štandu. Nakon toga smo dana 13. 10. 2007. povodom Dana kruha organizirali prodaju kolača i pekarskih proizvoda, a sav novac je poklonjen teško oboljeloj Katarini Parađ. U akciji su nam pomogle pekarne iz Požege. Za iskaknuti je bila nesebična pomoć naše veličke pekare Rončević koji su nam doista izašli u susret.

Trenutno imamo u planu prigodnu prodaju božičnih čestitki, a u izradi nam pomažu učiteljica Margareta Goreta i njezini članovi likovne družine.

Udruga se može i pohvaliti sa izletom na Bjelolasicu. Tada su na oporavak pošli troje već izlječene djece sa svojim majkama. Na Bjelolasici smo boravili 10 dana gdje smo se izvrsno proveli uz ostalih stotinu djece iz cijale Hrvatske. Oporavak već godinama organiziraju Udruga „sanus“ iz Splita i Ministarstvo zdravstva, a ove godine je djecu posjetio i sam ministar zdravstva Neven Ljubičić, te brojni sportaši poput Ivane Brkljačić i Stipe Božića.

Ovom prilikom zahvaljujem svim ljudima dobre volje koji su svojim nesebičnim ponašanjem pomogli barem u jednom djeliću života naše teško oboljele dječice.

Piše : Anita Petrinović

KAPELA SVETOG MARKA

Ove godine se navršilo 245. godina od kako su baronica Karolina Peterffy i nadstojnik njenih dobara Jaroshin dali sagraditi zidanu kapelu svetog Marka.

U knjizi Velika, franjevca Paškala Cvekan nalazimo dosta podataka o povijesti ove nama svima poznate kapele.

Prvi spomen ove kapele je iz 1660. u kojemu stoji da se na polju prema jugu nalazi napuštena crkva svetog Marka, gdje se za Markovo služila Misa na koju je dolazio mnoštvo vjernika procesijom. Idući siguran podatak o povijesti kapele je iz 1702. gdje u popisu Komore stoji: «izvan mjesta na jugu druga crkva svetog Marka posve srušena».

Po zapisu arhiđakona Ivana Dumbovića iz 1730. saznajemo da na ruševima stare kapele podignuta drvena, ali bez tornja i zvona. U prikazu «župe požeškog konzistorija 1751. godine» požeški župnik Franjo Pipinić spominje kapelu svetog Marka i navodi da je u ruševnom stanju bez potrebnog za svetu misu, ali pokrita.

Prema Cvekanu današnja je kapela izgrađena na starim temeljima i sa starim baroknim oltarom. Također navodi da je u kapeli sahranjen 1762. i provizor veličke gospoštije Đuro Nagy.

Godine 1841. u lipnju, sagrađen je toranj na kapeli, a dao ga je podići župnik Jakov Korponay, koji je iste godine nabavio i zvono teško 63 kg. To zvono je skinuto s tornja 1918. za ratne svrhe. Župnik Korponay je 1846. sahranjen pokraj kapele.

Kapela je do danas nekoliko puta obnavljana

i do izgradnje nove mrtvačnice služila je i kao mrtvačnica. U kapeli se nalazi originalni oltar svetog Marka. Kako navodi Cvekan: «Barokni retabl s likom svetog Marka u sredini. Premazivan je i slika je popravljana, ali je orginal iz druge polovice 18. stoljeća.».

U tornju se nalazi zvono s automatom koje je nedavno obnovljeno. Kapela služi za mise poslije sahrane, a zadržao se do danas i običaj zvonjenja na večer blagdana Svih svetih. Trenutno se kapela obnavlja, a radovi bi trebali biti gotovi iduće godine.

Drago Štokić.

PLINIFIKACIJA NASELJA U OPĆINI VELIKE

17.10.2007. je održan sastanak Partnerskog odbora Požeško-slavonske županije na kojem su njegovi članovi dobili informaciju o programu Gospodarskog oporavka te je preporuka Odbora da se u idući natječaj kao prihvatljivi korisnici uključe i obrtnici. Na sastanku su bila predstavljena i jednoglasno podržana četiri projekta; "Plinifikacija naselja u Općini Velika" koji će biti financiran od strane Fonda za male studije, tehničku dokumentaciju i natječajnu dokumentaciju, zatim projekt "Infrastruktura u odmaralištu Zlatni Lug" Grada Požege za prijavu na IPA program, projekt "Agro-business centar" Grada Pleternice za prijavu na IPA program te projekt "Tragom vode i stazama kune" Grada Pakraca i Grada Lipika za prijavu na IPA programa. Odluku Partnerskog odbora o podršci projektima mora potvrditi i Skupština Požeško-slavonske županije. Projekti koji su dobili podršku Partnerstva za prijavu na IPA program će dobiti punu tehničku podršku Regionalne razvoja agencije i stručnjaka EKORIS-a pri izradu projekta, studije izvedivosti, analize, natječajne dokumentacije i sl.

ZAPUŠTENOST: U OZDAKOVIMA NA PODRUČJU OD POSEBNE DRŽAVNE SKRBI OBNOVLJENO TEK NEKOLIKO KUĆA

U OZDAKOVIMA ŽIVI SAMO DVOJE STANOVNIKA, UDALJENIH DVA KILOMETRA

OZDAKOVCI - Iako se obiteljske kuće u zaseoku Ozdakovci u općini Velika obnavljaju, stanovnici se ne vraćaju. Razlog tomu svakako je loša infrastruktura i prometna izoliranost zaseoka smještenog podno Papuka. Ondje danas žive tek dvije osobe. Jedna od njih je 80-godišnji Dragoljub Mirković, koji se s nostalгијом prisjeća vremena kada je u Ozdakovcima bilo 20-ak obiteljskih kuća u kojima je živjelo stotinjak mještana. "Ovo je oduvijek bilo malo selo, no za razliku od drugih, mi smo imali i svog kolara, kovača pa i ja sam bio bunardžija. Ljudi su uglavnom živjeli od poljoprivrede i nije bilo loše. No, mladi su odavno otišli", kaže

naš sugovornik, koji svakoga dana do svoje prve i jedine susjede propješači gotovo dva kilometra. Naime, ona se nalazi na samom početku, a on na kraju sela. "Ma nije mi teško, samo što noge više ne služe. Do prvog sela Oljasa udaljenog tri i pol kilometra treba mi gotovo dva sata, a nekada upola manje. Svom srećom imam neke daljnje rodbine koja me posjećuje i brine da mi ništa ne fali. Inače ne znam kako bih. Moja je obitelj bila brojna, a sada, evo, ostao sam sam. Supruga mi je u Ljeskovici u Domu za psihički bolesne osobe, a ni ja dugo neću moći biti ovdje", kaže nadalje Mirković, dodajući kako je u selu obnovljeno nekoliko kuća, no nitko se ne vraća. Da je to tako potvrdio nam je i 32-godišnji Nenad Martić. Iako je u Ozdakovcima obnovljena njegova roditeljska kuća, on živi u susjednom selu. "Ovdje se ne može živjeti jer je to potpuno naselje do kojega vodi uska makadamska cesta. Ja ovdje navraćam svakoga dana i održavam obiteljsku kuću, no tu s djetetom ne bih mogao živjeti. Zimi tu ne možeš proći vozilom, nego samo pješice. Ma ni za ovce vam tu nema života, a kamoli za ljude", kaže Martić, dodajući kako je tu boravio jedne zime i to iskustvo ne želi ponavljati. Iako živi okružena kukuznim poljima te u svojoj blizini nema susjeda, iz sela ne pomišlja otići 78-godišnja Dušanka Sarač. "Tu u svome najbolje se osjećam. Jedino mi je teško zimi pa zato od prosinca do ožujka boravim u Karlovcu s kćerkom. Zamete nas snijeg. Autobusi ne voze, a po snijegu nije jednostavno otići do obližnjeg sela Oljasa. Na žalost i on kreće u pola šest ujutro. To je rano pa bih se morala dizati već u pet ujutro. Puno smo odvojeni od grada. Malo nas je pa ni autobus nema računa da vozi kroz selo. Čovjek se nauči na samoču i ništa me nije strah. Vrt mi je velik, pa posla imam dosta. Po cijeli dan nešto radim i vrijeme brzo prođe", kaže naša sugovornica, dodajući da nema tog novca za koji bi napustila selo u kojem je rođena. I unatoč problemima s kojima se svakodnevno susreću, ni jedno od preostalih dvoje stanovnika ne misli napustiti Ozdakovce, sve dok ih, kažu, zdravlje služi.

KRŠTENJE MLADOG VINA-KASTAVSKA BELA NEDEJA ŠTO STARIA TO BOLJA

BELICA BOLJE KLIZI UZ KULEN I ČVARKE

Bela nedeja- beli dan, hote judi na samanj ! Tako su i ove godine Kastavci u svoj grad prve listopadske nedjelje pozivali goste.Ove godine u Kastvu se okupilo 50000 gostiju.

Prvi put ove godine članovi Udruge Belica, koja se nazvala po istoimenom autohtonom vinu, odlučili su gostima pokazati kako se po starinski melje grožđe i pravi mošt, koji su gosti odmah i popili.Kastavski vinogradari i vinari otvorili su bačve s mladim vinom, a samo na Belu nedeju može se kušati kakvo je prije nego vrijenjem postane pravo.

Obrtnici čiji zanati odumiru pokazali su kako se nekad delalo, a najviše znatiželjnika okupilo se oko zadnjeg kastavskog bačvara Line Juga.

Najveća atrakcija pak je bio štand Turističke zajednice općine Velika .Slavonci iz Velike prvi put su došli na poziv kastavske Turističke zajednice, u slavonskim narodnim nošnjama i sa sobom su donijeli svoje proizvode, čvarke,švargle,kulenove,domaći kruh,rakiju,vino ...A primorci su , sudeći prema gužvi, nakon kušanja odlučili barem jedan dan zaboraviti srdelu.

Ovom prigodom se zahvaljujemo Udrizi Belica i Turističkoj zajednici grada Kastva na ukazanom gostoprимstvu i nadamo se budućoj suradnji.U privitku smo Vam kopirali email iz Kastva:

Poštovani Veličani!

bilo nam je zadovoljstvo što ste bili naši gosti. Osobno mi je jako žao što Vas nismo više zatekli u pondjeljak navečer, željeli smo se pozdraviti i bili smo pripremili mali znak pažnje za sjećanje na boravak u Kastvu i Belu nedeju. Nažalost, samo pola sata prije ste otišli. No, bit će još prilike...

Nadamo se da ste bili zadovoljni, a možete prenijeti svojima u Općini Velika da ste bili i dostojno prezentirani putem medija, ne samo naših lokalnih, već i nacionalnih.

U očekivanju nastavka uspješne suradnje, srdačno Vas pozdravljam u ime TZG Kastva i svih Kastavaca i posjetitelja Bele nedeje koje ste oduševili ne samo svojim izvrsnim domaćim proizvodima, nego i cjelokupnim nastupom u šatoru Udruge "Belica".

U ime Turističke zajednice grada Kastva: Dolores Kukurin,s.r.

ELABORAT SANACIJE MLINA VODENIČARA

Turistička zajednica Velika napravila je Elaborat sanacije mlina vodeničara koji se nalazi preko puta Crkve u Velikoj. Namjeravanim zahvatom u prostoru realizirati će se sanacija postojeće građevine: - MLIN VODENIČAR u Velikoj, kao i obnova izvorne namjere mлина u potpunu funkciju. Ovim projektom sanacije predmetne građevine Turistička zajednica Velika predviđa kompletну zamjenu dotrajalog drvenog krovišta s pokrovom od falcanog crijeva, kao i drvenog poda od hrastovih dasaka. Također se predviđa izvedba novog ulaza s drvenim, jednokrilim vratima sa jugozapadne strane do puta, a postojeći sjeveroistočni ulaz do susjedne međe zazidati. Postojeći dotrajali

prozor zamjeniti novim, dimenzijama

i izgledom kao postojeći. Unutarnje i vanjske zidne ploče od pune opeke fugirati s punom fugom na licu zida. Prije početka svih radova izvesti pažljivu demontažu i propisno skladištenje postrojenja samog mлина (kamen vodeničar s drvenim postoljem, točak, koš). Po završetku radova na sanaciji građevine pristupit će se stručnoj rekonstrukciji i obnovi kao i samoj finoj montaži obnovljenog postrojenja mлина do potpune funkcionalnosti, uključiv i probni rad. Svaku fazu radova foto dokumentirati kako prije početka, tako i po završetku radova pojedine faze. Sve buduće radove izvoditi tradicionalno s klasičnim materijalima, uz potpuno poštivanje konzervatorskih uputa i uvjeta.

POSTAVLJENA SMEĐA TURISTIČKA SIGNALIZACIJA

Novi znakovi, više sadržaja

Završeno je s radovima na postavljanju smeđe turističke signalizacije, a ovaj projekt u sklopu kojeg je postavljeno 250 tabli turističkog sadržaja, proveden je u organizaciji Županijske turističke zajednice i požeško

- slavonske županije i Turističke zajednice Općine Velika.. Projekt vrijedan 200.000 kuna u 50 postotnom iznosu sufinancirala je Hrvatska turistička zajednica. Prema riječima Stanka Raguža predsjednika TZ Velika, projekt postavljanja smeđe turističke signalizacije u Hrvatskoj je započeo 1993. godine, a tek sada se provodi u našoj općinii. Osim znakova koji upućuju na povijesne, kulturne ili turističke objekte, među kojima u Velikoj dominira Park prirode Papuk, postavljeno je i deset pozdravnih tabli na svim prometnicama sa kojih se ulazi u našu županiju. Ovom novom signalizacijom dodatno je potaknut razvoj turizma na našem području kao i otkrivanje ostalih turističkih destinacija.

KALENDAR DOGAĐANJA 2008. GODINA U VELIKOJ

1.siječanj	VINKOVO	organizator UDRUGA VELIČANKA
2.ožujak	USKRSNA MLADA MISA	organizator UDRUGA RASELJENI KOTORVAROŠANI
3.ožujak	PAPUČKI JAGLACI	organizator HPD SOKOLOVAC
4.svibanj	BICIKLISTIČKA UTRKA	organizator PARK PRIRODE PAPUK
5.svibanj	25. GODIŠNICA KUD	organizator KUD SELJAČKA SLOGA BIŠKUPCI
6.lipanj	SMOTRA FOLKORA	organizator KUD IVAN GORAN KOVAČIĆ
7.lipanj	REGIONALNO NATjecanje SLAVONIJE	organizator VELIČKE MAŽORETKINJE
8.srpanj	MOTO SUSRETI	organizator MK „INDEPENDENT“
9.srpanj	DIRTY OLD FESTIVAL	organizator IGOR BANJANIN
10.kolovoz	PRVENSTVO U MALOM NOGOMETU	organizator MNK PAPUK
11.rujan	SUSRETI UMIROVLJENIKA	organizator UDRUGA UMIROVLJENIKA
12.prosinac	MEMORIJALNI POHOD NA ANĐINU BARAKU POVODOM POGIBIJE HRVATSKIH BRANITELJA	organizator PD MALIŠČAK

UDRUGA VELIČANKA

Udruga Veličanka moli sve sugrađane koji imaju na tavanima ili ladicama starih fotografija ili razglednica da nam poklone ili prodaju ili posude da skeniramo , potrebno nam je za izložbu.

Sve informacije 098-256-554 ili alensolic@gmail.com

BBC predstavio Papuk kao jedinstven geopark Europe

VELIKA - Još prije samo pet godina Papuk je bio zapušten prostor koji je davao tužnu i beznadežnu sliku ljudskog nemara prema prirodi, unatoč geološkoj raznolikosti i kulturno-povijesnom bogatstvu.

Uspostavom Javne ustanove Park prirode Papuk u njegovih 366 km² počelo je sustavno istraživanje prostora, njegovo vrednovanje i otkrivanje prema svijetu. Ono se svojim geološkim sastavom i prirodnim ljepotama u potpunosti razlikuje od ostalih dijelova kontinentalne Hrvatske.

Papučko gorje, staro 350 milijuna godina, odnedavno je u svjetskoj obitelji među 53 geoparka pod zaštitom UNESCO-a. Certifikat o tom imenovanju Parka prirode Papuk danas je javnosti predočio njegov ravnatelj Ivica Samardžić koji je s geologima Goranom Radonićem i Goranom Pavićem bio nazočan promociji u škotskom gradu.

- Zbog svojih iznimnih geoloških vrijednosti te velikim

zalaganjem djelatnika Parka prirode i brojnih znanstvenika koji su posljednjih godina pomagali u izradi kandidacijske aplikacije, ovaj je prostor kao zeleni cvijet doveden na karte svijeta. To je ujedno golem iskorak u turističkom smislu, pa je već tijekom zasjedanja Kongresa geoparkova na BBC-ju prikazan dokumentarni film o Papuku. U konačnici time dobivaju puno i ovađnji stanovnici za čije proizvode, posebice vinarstva, medarstva i drugih grana ekopoljoprivrede, garantira dobiveni certifikat - izjavio je Ivica Samardžić.

Dodao je da se time otvaraju i mnogi pretpriступni europski fondovi budući da je Papuk jedini europski geopark izvan granica Europske Unije, a već najavljen povezivanje s mediteranskim geoparkovima na tragu je još bolje turističke promidžbe. Samo ove godine broj posjetitelja Papuka se utrostručio, a s izradom poučnih staza, vidikovaca te brojnih infopunktova za posjetitelje njihov će broj rasti.

Ovaj otok nekadašnjeg Panonskog mora uz geološke značajke ne isključuje i druge, jer

Papuk je i stanište brojnih biljnih i životinjskih zaštićenih vrsta, na njegovim padinama brojni su arheološki nalazi, a čitav prostor okružuju ostaci čak sedam srednjovjekovnih utvrda i gradina.

- To je koloplet različitih vrijednosti koje upotpunjuju sliku Papuka. Uostalom, nije bitna samo stijena, bitni su i ljudi, jer geoparkovi su rađeni isključivo za njih - izjavio je geolog Goran Radonić.

Uprava Parka zatražit će i proširenje sadašnjih granica geoparka na grad Kutjevo, te općine Veliku, Kaptol i Voćin da bi i na taj način sami stanovnici pridonijeli razvoju tog područja.

Papuk - keltska 'zaključana gora'?

Da su na Papuku od praiskona živjeli brojni narodi govore i nedavni pronalasci na vrhu Papuka, iznad samog Jankovca.

Na nadmorskoj visini između 900 i 935 metara pronađeni su keramički ulomci koji govore o životu na ovom području od 4. stoljeća prije Krista pa do srednjeg vijeka (13. stoljeće). Još smo zapazili nekoliko ulomaka keramike latenske (mlađe željezno doba, op. a.) kulture, što poistovjećujemo s Keltima i keltskim utjecajima. To je zanimljivo zato što ispod Papuka prolazi i put koji se naziva rimskim. No je li to doista rimski put arheolozi moraju utvrditi. To je važno stoga što nam stari pisci govore da je između dva keltska plemena, koji su živjeli u području Alpa i onih koji su živjeli u Podunavlju, granica išla nečim što se zove mons klaudius ("zaključana gora", op. a.), koju arheolozi traže već stotine godina od Fruške gore do Bilogore pa nadalje... - objašnjava arheolog dr. Hrvoje Potrebica.

DR. IVICA SAMARĐIĆ: RAVNATELJ PARKA PRIRODE PAPUK O PRIMANJU U ASOCIJACIJU EUROPSKIH GEOPRAKOVA

Na karti svijeta sad se zeleni i Slavonija!

Nakon tri godine mukotrpnog rada, znanje i upornost osoblja Parka prirode Papuk isplatili su se! Ta je ustanova primljena u Asocijaciju europskih geoparkova i pod zaštitom je UNESCO-a, specijalizirane agencije Ujedinjenih naroda za intelektualna i etička pitanja na području obrazovanja, znanosti i kulture. U Hrvatskoj su na UNESCO-ovo listi prirodnih područja još samo Velebit, kao rezervat geosfere, i Plitvička jezera, kao svjetska baština. Park prirode Papuk prvi je park prirode izvan zemalja Europske unije koji je primljen u asocijaciju geoprakova. Tim povodom razgovarali smo s dr. Ivicom Samardićem, ravnateljem Parka prirode Papuk.

Kada je proljetos u Hrvatskoj boravila UNESCO-ova komisija koja je ocjenjivala Papuk, izjavili ste da je to najznačajniji događaj u povijesti Parka prirode. Jeste li već tada bili sigurni da će područje Papuka biti proglašeno geoparkom?

- Vjerovali jesmo, ali svoju šansu procjenjivali smo polovično. Znali smo da su brojni europski geoparkovi u tehničkom smislu ispred nas, da maju bolju infrastrukturu, opremljene prezentacijske centre i mnogo više novca. No, za vrijeme posjeta u protokol je bilo uključeno oko 150 ljudi, od predstavnika različitih institucija do lokalnog stanovništva. Sve je tada bilo na svom mjestu. Kada smo tri dana kasnije od povjerenstva dobili obavijest iz Njemačke da smo prošli sa svih 28 glasova, bili smo presretni. Shvatili smo da smo se možda podcijenili.

TRI GODINE PRIPREMA

Kako ste se, i kada, odluči na kandidaturu?

- Od samog početka znali smo da je Papuk geološki najraznovrsnije područje u Hrvatskoj. Istiće se svojom geokronologijom i raznovrsnošću. To nas je potaknulo da radimo na povezivanju s drugim parkovima u Europi i svijetu. Na Papuku, na malom prostoru, možemo naći geološke tvorevine stijene od gotovo cijele povijesti našeg planeta.

Nije bilo lako! Na izradi kandidature radili ste gotovo tri godine. Što je sve bilo potrebno napraviti?

- Svi naši djelatnici, a najviše geolozi Goran Radonjić i Goran Pavić, radili su danonoćno. Pomogli su nam ponajbolji hrvatski stručnjaci s Geološkog fakulteta i iz Geološkog instituta te brojnih drugih institucija. Na izradi aplikacije obrađeno je 69 geološki značajnih lokaliteta koji su opisani i valorizirani te na terenu označeni i uređeni. No, kad je bilo najvažnije, prilikom posjeta povjerenstvu, imali smo i veliku podršku svih općina i gradova, Virovitičko-podravske i Požeško-slavonske županije, svih korisnika u prostoru parka i običnih ljudi.

Pojava teških metala u mesu divljači i neutemeljene priče o zakopanom otpadu, o čemu se proljetos mnogo pisalo, za vas su došli u najnezgodnijem trenutku.

- Još prije nekoliko mjeseci, nakon napisa o teškim metalima i izmišljenim otpadima, ovaj kraj svijeta mogao se označiti crnom točkom. Naš je posao išao u potpuno drugom smjeru, uložili smo mnogo napora i, na sreću, otišli smo u drugu krajnost te uspjeli ovaj prostor obilježiti zelenom točkom na globusu.

Park prirode Papuk jedini je izvan zemalja Europske unije koji je primljen u obitelj europskih geoparkova. Što članstvo u asocijaciji donosi Hrvatskoj?

- U Europi trenutno postoje 32, a u svijetu 53 geoparka. Najблиži susjedi su nam u Austriji, Rumunjskoj, Italiji i Grčkoj. Osim priznanja najbolje i najveće svjetske organizacije koja se bavi proučavanjem vrijednosti prirodne i kulturne baštine, ovaj certifikat cijeloj zajednici može donijeti bolji život. Korist, dakle, ide u dva smjera. Prvi je izravno povezivanje s ostalim geoparkovima, čime možemo za različite projekte doći do sredstava kojima ćemo pojačati infrastrukturu kako bismo se mogli baviti razvojem geoturizma. A drugi je indirektno uključivanje lokalne zajednice da kroz te projekte, koristeći logotip europskih geoparkova na svojim proizvodima, postigne lakši plasman i bolje cijene. Jer sad imaju najviše ekološko priznanje za geografsko porijeklo onoga što proizvedu. Osim toga, postali smo punopravni članovi koordinacijskog komiteta europskih geoparkova u kojem imamo ravnopravna 2 glasa i donosimo sve odluke vezane uz europske geoparkove.

Uz to što je veliko laskavo priznanje, ovaj dokument sadrži i obvezu. Certifikat koji vam je dodijeljen vrijedi do 2011. godine, što znači da osoblje parka mora zadržati standarde i raditi na dalnjem razvoju.

- Nakon četiri godine ponovno dolazi kontrola koja će ispitati radimo li kako treba i ako ne zadovoljimo standarde gubimo certifikat. I to je pošteno! To se odnosi na standarde i uvjete koje moramo ispuniti da bismo zadržali takvo svojstvo. U suradnji s lokalnom zajednicom prvo moramo definirati granice geoparka koja se razlikuje od granica Parka prirode i nije ničim ograničavajuća. Cilj je da što više ljudi, u suradnji s nama, bude uključeni u sva zbivanja. Sve ovo što smo postigli sada moramo iskoristiti kako bi ljudi osjetili mogućnosti zahvaljujući kojima ćemo bolje živjeti. Naš je prijedlog da granice geoparka obuhvate sva mjestu u okruženju - Voćin, Orahovica, Kutjevo, Velika i Kaptol. Mislimo da bi se strategija razvoja ovog područja trebala bazirati na njegovoj čistoći i ekologiji. Tako zapanjenost pretvaramo u prednost!

SVE VIŠE SURADNJE I RAZUMIJEVANJA

No, postoji i nekoliko bitnih neriješenih problema?

- Još uvijek ne postoji turistička signalizacija koja bi putnike slala na Papuk. Smješno je da smeđa signalizacija šalje goste u privatne vinograde, ali ne i u Park prirode. Iz Turističke zajednice Virovitičko-podravske županije uvjeravaju nas da je projekt pri kraju i da će problem uskoro biti riješen. Šteta je što smo u tome zadnji. Drugi je problem što u Voćinu nemamo riješen prostor u kojem bi bilo smješteno osoblje i zavičajna zbirka. Riječ je o objektu o kojem pregovaraju Hrvatske šume i Općina Voćin, a koji bi nama dobro došao za prezentaciju rada. Velika, Orahovica i Kutjeva izišli su nam u susret i tamo smo dobili prostor pa nema razloga da ga ne dobijemo i u Voćinu, jer tamo je ulaz u park i službeno sjedište. Nadalje, još uvijek nije donesen plan upravljanja jer je vezan na prostorni plan koji se, na žalost, radi već osmu godinu. Novac za to dostavljen je još 2000. godine, dok naša ustanova nije ni postojala. To su dokumenti koji su nam kod kandidature donijeli najviše negativnih bodova, a mogu biti odlučujući prilikom revalvacije.

Kada ste 2003. godine osnovali Park prirode bio je potpuna novost za ovu sredinu. Počela su vrijediti nova pravila, ljudi su morali mijenjati navike i shvatiti da više ne mogu slobodno iskorištavati prirodno bogatstvo, što je izazvalo dosta otpora. Kakvi su danas odnosi sa šumarima, lovcima, planinarima, izletnicima...?

- Ako želimo zadržati status geoparka, morat ćemo poštovati europske i svjetske standarde. Bit će dovoljno pridržavati se Zakona o zaštiti prirode i pravilnika o unutarnjem redu parka. Djelatnosti u parku neće se moći odvijati bez uvjeta zaštite prirode, koncesija i koneksionskog odobrenja. Ponašanje korisnika pomiče se kontinuirano nabolje. U odnosu prema razdoblju prije četiri godine, manje je incidenata i šteta, a sve više suradnje i razumijevanja.

Još prije nekoliko mjeseci, nakon napisa o teškim metalima i izmišljenom otpadima, ovaj kraj svijeta mogao se označiti crnom točkom. Naš je posao išao u potpuno drugom smjeru, uložili smo mnogo napora i, na sreću, otišli u drugu krajnost te uspjeli ovaj prostor obilježiti zelenom točkom na globusu...

MIRKO ROGINIĆ

svećenik u Velikoj (1969-2000)
zaljubljenik u Veliku i veliki graditelj

Rodio se 24. siječnja 1937. god. u selu Oriovcu pokraj Slav. Broda, u obitelji sa pетро djece. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, a vjersku gimnaziju u Zagrebu. Od 1956. do 1958. vojsku je služio u Benkovcu i Sinju. Bogosloviju je upisao 1958. u Zagrebu, a diplomirao 1965. Mladu Misu imao je u rodnom Oriovcu 5. srpnja 1964. Prva mu je župa bila Bosiljevo pokraj Karlovca, gdje je bio pet godina. U kolovozu 1969. dolazi za župnika u Veliku.

U Veliku je došao na motoru. Sa sobom je ponio nogometnu loptu «kožnjaru» što je tada bila rijetkost, zatim stol za stolni tenis, stolni nogomet, crnog Peru... Mi djeca odmah smo to zapazili i svakodnevno smo se družili i zabavljali. Dolaskom vlč. Mirka, u Crkvu su sve više dolazila i djeca iz veće udaljenosti, donje Veličke i Radovanaca. Tako se krug ministranata širio sve dalje i dalje. Na djecu i mlade djelovao je pozitivno. Vodio nas ne na hodočašća u Mariju Bistricu, Trsat, Sinj, Voćin. Prvog svibnja (Marijin mjesec) išli bi na izlet na izvor Veličanke, Duboku, Topličku glavu, Lapjak, Krču, Banočak... Nedjeljom iza večernje sv. Mise prikazivao DIA – FILMOVE (BAMBI). Organizirao u perivoju razna sportska natjecanja kao što su nogomet, košarka, potezanje konopa, skakanje sa vrećom, ispijanje soka sa dudom...

Dovodio je u župu razne pjevačke skupine koja njeguju duhovnu glazbu (Žeteoce, 5 D.) Za Nikolinje priređivao doček sv. Nikole i Krampusa. Za Božić na Iseljenički dan priredio bi igrokaz za sve naše ljude koji rade u tuđini. Mlade je uveo u nedjeljnja čitanja jer u vrijeme kada je došao Misa se služila na latinskome. Prvi je svećenik u okolini koji je i djevojčice uveo u službu ministranata. Volio je uređivati vrt i voćnjak. Iznad svega je volio cvijeće. Za velike blagdane, župske i državne, poticao nas je da izvjesimo Hrvatsku zastavu jer je ona simbol patnje i stradanja kroz povijest našeg naroda. Jedan je od osnivača Vincelova i kušanja vina. Poticao nas je i na uređivanje vlastitog dvorišta. Drugim riječima, bio je pokretač svih akcija u Velikoj.

Za vrijeme njegova upravljanja u župi Velika, prvi nekoliko godina najvažniji mu je bio rad sa djecom i mladeži, te intenzivniji pastoral u župi. Radovi oko crkve i u crkvi izvodili su se etapno i pod nadzorom Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture iz Osijeka. Perivoj oko crkve uređivao se pomalo, svake godine nešto novo. Zasađeno je

ukrasno drveće, a 1980. g. proradio je vodoskok u dvorištu. Voda za vodoskok dovedena je sa izvora na župskom brdu. 1972. g. započela je gradnja prostorija za Muzej iznad sakristije. Muzej je otvoren 28. srpnja 1974. g. Posjetilaca Muzeju je bilo svake godine, a posebno u ljetnim mjesecima. Tih godina izgrađene su i zgrade uz Veličanku za susrete ministranata i za održavanje vjeroučaka, sastanaka i proslava. 1976. g. bilo je posebno svečano, kada je 22. svibnja kardinal Franjo Kuharić okrunio stari kip Gospe od utjehe. 1977. i 1978. g. izvedene su fresko slike na lukovima u crkvi. Tih godina u crkvi se radio i novi križni put. Fresko slike i križni put radile su sestre Ulman, Lojzika i Ivana.

1979. i 1980. g. podignut je natkriveni kameni zid sa špiljom Gospe Lurdske, a u hodniku postavljen križni put. 8. studenog 1981. g. postavljena je spomen ploča fra Luki Imbrišimović prigodom 355. obljetnice njegova rođenja na južni zid župne crkve.

15. svibnja 1988. g. blagoslovljen je i stavljen u temelj kamen temeljac za novi župni stan. Građen je za više namjenske svrhe: župni stan, samostan časnih sestara, za umirovljene svećenike, biblioteku i dječji vrtić. Župnik je 1994. g. uselio u svoj dio.

1991. g. sagrađena je uz veliku pomoć stranke HNS kapela sv. Ivana u šumi. Osim te kapele sagrađena je kapela sv. Antuna kod drvtokarije obitelji Kovačević. U međuvremenu je sagrađena i kapela Gospe od milosti u Kamenskom sokaku, a obnovljena je kapela sv. Mihaela kod Bošnjakovića kuće. Obnovljena je također i kapela sv. Marka na groblju i postavljen novi veliki križ sa oltarom. Postavljen je novi križ na ulazu u cintor župne crkve. Obnovljeni su i drveni križevi kod Mičića i Rončevića kuće.

1991. g. na Lapjaku, na Tauberovim stijenama postavljen je veliki drveni križ, zahvalnost domovini. Osim velikih građevinskih zahvata elektrificirana su župna zvona. Izradile su se božićne jaslice te Božji grob. Rano u proljeće 1996. g. srušen je stari župni stan, a na njegovim temeljima sagrađen je vanjski oltar za proslave i proštenja.

24. kolovoza 1999. održan je u prostorijama novog župnog stana Znanstveni skup o Velikoj pod temom «Velika u prošlosti i sadašnjosti». Bilo je sedam zapaženih predavanja. Dobro bi bilo objaviti radove sa toga skupa. Pošto se nije našao donator tiskanja takve knjige, radovi čekaju svoje objavlјivanje.

Župnik Mirko Roginić odlazi 19. kolovoza 2000. g. u župu Stara Gradiška, gdje je bio dvije godine, a sada se nalazi u župi Brodski Stupnik. Velečasni Mirko zaljubljenik u prirodu, često navrati u «svoju Veliku» obilazeći Papuk i skupljući ljekovito bilje.

Piše : Vlado Bošnjaković

ROĐENIVELIČANIN NIKAD SHVAĆEN,UVIJEK SRETAN

Dragi prijatelji, želim Vam čestitati na krasnom izdanju Veličke kronike. Mene kao Veličanina zanima šta se događa u mojoj rodnoj Velikoj. Ja sam u Velikoj proveo djetinstvo kao i dio svoje mладости do svoje 29 godine kada sam 1960 godine preselio u Samobor u kojem i danas živim, ali ljubav za mojom Velikom ostaje trajna. Moj život je bio ispunjen mladenačkim poletom u to vrijeme poslije drugog svjetskog rata ali moja generacija u Velikoj se borila da bi si uljepšala život. Dragi moji Veličani bio sam iznenađen kad sam ugledao sliku i moje mišljenje o lovnu koje sam poklonio mom velikom prijatelju Toni Mariniću, koji je meni poklonio kazetu sa pjesmom „DOĐITE U VELIKU MOJU“ sa njom me razveseli do suza. Više od pola stoljeća bavim se lovom a moje prve korake sam počeo u Velikoj, koje smo i proslavili uz sadašnje članove društva „Lapjak“ i gitaru Tone Marinića. Ja sam tokom svoje lovačke karijere nakupio dosta trofeja koje se vide na slici. Sada više ne idem u lov nego sjedim u mojoj lovačoj sobi i živim od uspomena. Za vrijeme domovinskog rata patio sam i gledao kako agresor razara moju Slavoniju. Nisam mogao pomoći jer sam bio na štakama ali je moje oružje bilo u rukama naših boraca. Pisao sam pjesme koje su bile objavene u „Samoborskom listu“ i jednu Vama šaljem. Da sve opišem od mog rođenja do odlaska iz Velike trebala mi jedna cijela Velička kronika.

Srdačno Vas pozdravljam, uz dužno poštovanje ! Želim Vam Sretan Božić i Novu godinu !

Vaš rođeni Veličanin ČAČIĆ SLAVKO BAJA

RANJENA JE MOJA SLAVONIJA

Palili su kuće, sela
Gđe su žita rasla gusta
Tamo gdje je mati prela
Ognjišta su sada pusta

Od Sarvaša preko Dalja
Od Lovinca do Jukinca
Vukovara i Osijeka
Od Kijeva do Kruševa
Od Otočca do Skradina
Ranjena je moja domovina

Tu su pali mladi ljudi
Oj Hrvatsko zemljo naša
Ti im uvijek laka budi
To su tvoji rodoljubi

Grobovi će Vaši biti
Uvijek puni sviježeg cvijeća
A za hvalu i slobodu
Neka vječno gori svijeća

Hrvatska se brani mirom
Jer je ljubav njoj vrlina
Hrast se dići mladim žiron
Budi sretna Domovina

**SLAVKO BAJA ČAČIĆ
20.10.1992 U SAMOBORU**

IZ RADA PLANINARSKOG DRUŠTVA

POHOD NA ANĐINU BARAKU

Ove godine, 2. prosinca, održan je sedmi memorijalni pohod na Anđinu baraku u organizaciji našeg planinarskog društva. Na pohodu je sudjelovalo pedesetak planinara iz Belišća, Nove gradiške, Kutjeva, Požege i Velike. Do Andjine barake planinari su došli već tradicionalnom rutom preko Veličkog starog grada, Lapjaka i Tri bora. Kod spomenika poginulim braniteljima svi smo se zajedno pomolili i zapalili svijeće kako bi odali počast tim hrabrim ljudima. Poslije toga smo se svi okupili u planinarskoj kući na Nevoljašu, gdje smo za sve priredili zakusku uz kuhanu vini i čaj.

OSTALI DOGAĐAJI I NAJAVE

Za Martinje smo bili u Kutjevu. Planinarilo se po poznatim kutjevačkim vinogradima na obroncima Papuka. Na trgu Graševine gdje je bilo centralno mjesto događanja vinski biskup je obavio krštenje mošta i tako je i ove godine mošt postao vino.

Veći dio rada smo posvetili pripremi za pohod na Anđinu baraku. Uz čišćenje planinarske kuće na Nevoljašu i dopremanje svega potrebnog, obnovili smo markaciju od kuće pa do Jezerca. Također je nastavljeno markiranje staze preko Stražemanačkog grada i Lipovca do Orahovih voda. Nažalost taj projekt nismo uspjeli dovršiti. Sanirali smo i krov na planinarskom skloništu na Mališčaku. Uz to navedeno organizirali smo i nekoliko izleta po našem Papuku.

Ovih dana nam je i stigla naručena oprema za visokogorsko planinarenje. Oprema je nabavljena uz donaciju Općine Velika kojoj se ovim putem zahvaljujemo. Iduće godine u ožujku je planiramo isprobati u slovenskim alpama u sklopu male visokogorske škole unutar društva.

Bliži se kraj godine i blagdani pa se tako pomalo i naše aktivnosti uklapaju u ta događanja. Do kraja godine planiramo dva izleta i 16. prosinca na Mališčak i 30. na Nevoljaš. Uz izlete uključit ćemo se i u aktivnosti oko uređenja naše crkve prije Božića.

U društvenim prostorijama ćemo se okupljati kao i inače svakog petka od 20 h. Jedino ćemo ranije se okupiti 21. XII. kada ćemo okititi božićno drvce, tada će prostorije biti otvorene već od 18.00 h.

Svim žiteljima Velike želimo blagoslovjen Božić i sve najbolje u Novoj godini.

DUHOVNA PORUKA ČITATELJIMA ZA BOŽIĆ 2007. GODINE

Poštovani i dragi čitatelji, sugrađani općine Velika i sužupljani župe Velika i Stražeman!

**Veselje ti navješćujem, puče kršćanski;
Jerbo se kralj u Betle'mu rodi nebeski!**

Radost Božića podiže na noge i mledo i staro. Svako srce ima neko iščekivanje. Iščekivanje kao da je u naravi čovjeka i pričinjava čovjeku jednu uzbuđenost pred onim što dolazi. Nezadrživo je to iščekivanje koje svakoga nosi te kroz cijelo Došašće živi za vrhunac proslave Božje ljubavi koja se objavila u utjelovljenju Sina Božjega-Božića.

Pitao sam, jednom, djecu; Jesu li im roditelji a osobito djedovi i bake, pričali o svojim «Božićima», o tome kako su ih oni doživljavali? «Joj, i dosadili su mi!» kliknuo je jedan ministrant. Čovjek se i u najstarijoj dobi života uvijek vraća u mislima na djetinjstvo i u njemu ne zaobilazi unucima pričati o doživljajima Božića i svemu oko toga i tih dana. Uistinu se tih dana osjeća da je Bog čovjeku bliži i da mu je prijatelj. Taj mali Bog, kojega zovemo Božić, tako je slab i potreban ljubavi da se svatko tko ima srce «od mesa» kako bi rekao prorok, mora uživjeti u otajstvo i doživjeti blizinu Božje ljubavi koja je postala tako krhka i malena da bi bila bliža čovjeku.

Božić je blagdan obitelji i za obitelj

Milost je to, da možemo napajati svoje duše na tako snažno govorećem otajstvu Božje ljubavi. A kako se tek može okoristiti svaka naša obitelj koja je u svojoj biti time zamilovana jer je i sam Bog izabrao obitelj da bi u njoj rastao i stasao za zadaću koju će izvršiti na zemlji i to kakvu zadaću; zadaću ljubavi do kraja. Nije li to jasan znak da je obitelj izabrana za velika djela, za velika ostvarenja u ovom svijetu. Nije li to poticaj da se još više brinemo oko obitelji koja je danas napadnuta sa svih strana otrovima koji je žele rastočiti. To je, očito, posljedica neuspjeha nekih obitelji

koje nisu uspjeli odgojiti svoje članove u duhu Betlehemske obitelji nego ih je zahvatio neki drugi duh i sada ga šire kao primjereni duh svakoj obitelji i ne primjećujući kako je to otrov za život obitelji a onda i svih njenih članova.

Bog je izabrao obitelj za veliku zadaću čovjeka

Iako je Božić vrijeme ljestvica, idile i radosti što je Bog pohodio svoj narod ne smijemo zatvarati oči pred opasnostima koje rastaču tu svetu zajednicu. Istinska sreća potječe iz Božje nakane i namisli a ne od mudrovanja čovjeka, osobito onoga koji je rastao bez te ljubavi. Bog želi čovjeku sreću i mir i zato šalje Sina svoga na zemlju, u zemaljsku obitelj da bi je počastio, osnažio i posvetio jer je izabrana za svetu zadaću podizanja čovjeka u dostojanstvu koje mu je Bog oduvijek želio i u kojem ga neprestano podiže i jača.

Obitelj je u planu rasta ljubavi za bližnjega

Osnažimo, stoga, svoje obiteljsko zajedništvo ovim Božjim duhom ljubavi da nam srca kliču od radosti. Ali, ne zaboravimo bližnjega kojemu je potrebna toplina doma a nema je. Ne zatvorimo se u svoj mali svijet misleći neka se svatko brine za svoje. Ne gledajmo tko je pogriješio ili nije izvršio svoju zadaću nego neka naša ljubav bude autentična te otvorena za sve bližnje a osobito za one u potrebi.

Tek bližnji u potrebi je moj smisao i moja nagrada. Ta, radi nas, u potrebi, je Božji Sin i došao da nas podigne iz propasti te spasi za svoje Kraljevstvo ljubavi.

Želim Vam, poštovani čitatelu i čitateljice, snažni mir i istinsku sreću koju samo Božić daje. Želim Vam hrabro srce koje će se opredjeliti za ljubav koju samo Božji Sin svjedoči i donosi te da je i sami pronosite u srca ljudi oko Vas, a osobito onih koji su u velikoj potrebi! Tu radost Vam nitko, osim Boga, neće moći platiti ali vam je ništa drugo neće moći nadvisiti niti oduzeti!

U tom duhu Vam želim Sretan i blagoslovjen Božić te radošću i zadovoljstvom ispunjenu Novu, 2008. godinu!

Živjeli!

Josip Klarić, župnik župe sv. Augustina biskupa i naučitelja Crkve, Velika!

PJESMOM KROZ ŽIVOT

Već nekoliko godina u udruzi Matrice umirovljenika Općine Velika, postojala je želja za osnivanjem pjevačko- glazbene sekcije. Najprije smo kupili "bas" – odmah nakon godišnje skupštine 2006. god. Već to ljetu nastupili smo kao novo oformljena pjevačko- glazbena skupina na sporskim susretima umirovljenika naše županije. Sekcija je tada brojala 8 pjevača i 2 glazbenika, po velikom aplauzu smo osjetili da je naša izvedba dobra, što je dalo želju i volju novim članovima. Vježbalo se s radošću u domu na Trnovcu, gdje su nas ugostili naši dobri Trnovčani. To se drugom prigodom ponovlou Tornju, čiji su nas domaćini opet dobro ugostili. Svaka ova proba završavala je pjesmom i plesom te predivnim druženjem. Sada selekcija ima od 12-14 članova pjevača i 3 glazbenika. Tokom toga perioda bilo je nekoliko javnih nastupa, a najzapaženiji je bio svakako nastup na 6. županijskim sportskim susretima, koji se događao 19. 08. 2007. na našem stadionu u Velikoj. Tada se nakon 30 god. glazbenom sastavu našem Toni Mariniću i Danku Baničinu, pridružio njihov "stari član" STJEPAN JURIĆ-BERDAŠ. Nismo tada ni slutili da će njegova svirka tako kratko trajati. Izgubili smo tako uz Dragu Horvata i drugog zaljubljenika u tambure, hvala im za sve radosti koje su nam priuštili u mnogim druženjima. Ostat će zauvijek prisutni u svim našim pjesmama, kako je to u životu- pjevamo dalje, veselimo se novim nastupima, možda već za "VINCELOVO". Pjesma i druženje nam daje snagu da lakše prebrodimo sve što nam život donosi.

Sretan Božić i Nova godina

Prizemila: Ljuba Horvat

Automehaničarske usluge

AUTOSERVIS

ĆORLUKA

VI. Stjepan Ćorluka

MBG: 0102979301836

Tel: 034/233-197, Fax: 034/233-942

Gsm: 091 / 506 10 17

Trg bana Jelačića 4, 34330 VELIKA

Sretan Božić i Nova godina

VELIČKA JEZERCA

Mjesto je gdje se danas nalazi imanje OPG – Adžaga Drage i Marije u Velikoj, a koje se sastoji od tri prekrasna jezera, šume i prekrasnog uređenog okoliša ukupne površine oko 2 ha. Neko je tu bila livada na kojoj su naši mještani proveli dio svog djetinjstva i igrajući se i čuvajući stoku.

Dvadeset godina poslije, zajedno sa susjedima, došao sam na ideju da vratimo potočić u staro korito budući da ga je velika poplava 1972. g. skrenula u drugi pravac. Nakon mnogo rada i energije potočić smo 1995. g. vratili u staro korito te sam kako je zemljiste bilo dosta močvarno od obližnjih izvora i cmizdravaca, odlučio izgraditi omanje jezerce, prvo jedno pa kasnije još dva koja danas upotpunjaju ovaj prekrasni krajolik brdske Slavonije odavno poznate turističke destinacije.

Dakle, zajedno sa svojom obitelji prije dvanaest godina krenuo sam u mali projekt izgradnje tri protočna jezera. Naime, ja i supruga vlasnici smo 10 katastarskih čestica veličine oko 21 000 metara kvadratnih. U početku je

to bilo kupnja navedenih čestica, pa iskop jezeraca, gradnja sanitarnog čvora, uređenje okoliša itd., dakle sve što smo mogli svojim vrlo ograničenim finansijskim mogućnostima.

Danas nakon 12 god. ulaganja, truda i vlastitog rada, iako još uvijek nedovršeno, naše imanje postaje vrlo atraktivno posjećeno mjesto mnogim žiteljima kako naše općine tako i šire koji dolaze provoditi dnevne odmore s obiteljima, na piknike, roštilje, pecanje, u šetnju, jednostavno rečeno opustiti se i odmoriti u oazi mira i ljepote kojoj raspolažemo. Kao što sam već naveo na imanju postoje tri jezera (ribnjaka) različitih veličina i oblika. Usred najvećeg jezera nalazi se mali otočić okružen vodom do kojeg se dolazi drvenim mostićem. Na otoku postoje dvije kućice, nadstrešnice za roštilj i odmor. Voda u jezercima dobra je za uzgoj svih vrsta slatkovodnih riba, a zbog svoje dobre protočnosti idealna je za uzgoj smuđa, šarana, štuke, soma, amura, tolstolobika, linjaka, klena, mrene, babuške, crvenperke, jegulja itd. Također posjedujemo i jedan bazen u kojem živi kalifornijska pastrva i plaviš. Uz ribe u vodi žive i druga živa bića npr. kornjača, vidra, žabe, potočni rak, zmije, planktoni, mikroorganizmi itd. Od ptica močvarnica žive i povremeno dolaze divlja patka i guska, siva čaplja, roda, kormoran, gnjurac, jastreb i drugi. Također znamo primijetiti lisicu i divlju mačku. U šumi iznad imanja, a ponekad i na samu jezerce u potrazi za

vodom u rano jutro zna navratiti srna te ostale ptice i životinje koje svakako pružaju neizreciv osjećaj i ugodaj prirodne ljepote kojom raspolažemo. U tom smjeru planiramo i izgradnju gatera za divljač jelena lopatara i muflona što bi svakako obogatilo našu ponudu. Stvorila se dakle raznolika flora i fauna te smo u tom smjeru odlučili napraviti jednu poučnu stazu biljnih i životinjskih vrsta koja bi obuhvaćala latinski naziv imena biljaka i životinja uz kratki opis vrste.

Svakako treba napomenuti i naglasiti da namjena imanja nije uzgoj i prodaja ribe u komercijalne svrhe, već isključivo jedan element u razvoju ruralnog turizma koji bi nudio između ostalog i sportski ribolov te pripravu ribe kao specijalitet na imanju kao ponuda prilikom piknika ili boravka.

Osnovna djelatnost ovog seoskog gospodarstva, u bliskoj budućnosti, bila bi pružanje boravka u prirodnom i izvornom Slavonskom ambijentu što obuhvaća:

- Osiguranje smještajnih kapaciteta (sobe u starom Slavonskom stilu) i pružanje ugostiteljskih usluga
- pecanje, odnosno sportski ribolov
- jahanje duž cijelog obiteljskog gospodarstva i šire na izuzetno dobrim stazama
- šetnja proplancima Papuka
- samostalno pripremanje hrane na roštilju i ražnju životinja uzgojenih na gospodarstvu
- gastronomski ponuda isključivo iz domaće radnosti
- vožnja čamcem
- prijem ekskurzija
- fotografiranje mlađenaca

Naša želja u budućnosti je da zajedeno s ostalim seoskim gospodarstvima, Parkom prirode Papuk, Eko imanjem Mavrović, turističkim zajednicama naše županije te Udrugom Veličanka potaknemo i doprinesemo izgradnju razvoja ruralnog turizma kako naše općine tako i županije.

Uz dobru organizaciju i bogatu ponudu moguće je privući posjetitelje kako domaće tako inozemne što bi ovaj naš kraj

u skoroj budućnosti smatramo izvuklo iz stanja stagnacije i nerazvijenosti u kojem se našao. Smatramo da Velika raspolaže ogromnim prirodnim bogatstvima i potencijalima koje svakako trebamo iskoristiti za opće dobro. Piše : VI

Piše : Vlado Bošnjaković

VELIČKE STAZE

OJ VELIČKE STRME STAZE
JORGovanom mirišu
A u krošnji starog hrasta
slavuji nam biglišu.

TU SE ŠEĆE VELIČANKA
KO RUMENA JABUKA
DOK JOJ NJEŽNO KOSU MRSI
POVJETARAC S PAPUKA.

SA VELIČKOG STAROG GRADA
KAD STANEŠ NA HRIDINU
MAHNI RUKOM LIVADAMA
POZDRAVI NAM DOLINU.

ŠUMOROM SE PAPUK JAVLJA
HLADI VRELE OBRAZE
A TI SANJAŠ PUTOVANJA
DOK GODINE PROLAZE.

KAD UDAHNEŠ MIRI LIPE
MIRIS PRVOG OTKOSA
PROŽET ĆE TE OSJEĆAJI
LJUBAVI I PONOSA.

OJ, VELIČKE STRME STAZE
TEŠKO VAS JE PRATITI
AKO ODEM NA KRAJ SVIJETA
OPET ĆU SE VRATITI.

STIHOVI: DANICA RONČEVIĆ
VELIKA
UMIROVLJENA UČITELJICA VELIČKE ŠKOLE

Priređujemo organizirane ručkove, večere, proslave uz prethodnu najavu i dogovor oko gastro ponude.

Čestit Božić i sretna Nova godina

Kontaktirati nas možete na našoj lokaciji Ugostiteljstvo i turizam »BARIŠIĆ«
Dr. Franje Tuđmana 40, 34330 VELIČKA, Telefon: 034 233-501

www.destinacije.com

VESELE BLAGDANE I USPJEŠNU
• NOVU GODINU ŽELI VAM
CAFFE BAR " WEST " .
VL. MIRO RAGUŽ
POŽEGA

**Sretan Božić i blagoslovljenu
novu godinu žele Vam
Veličke mažuretkinje**

NK KAMEN INGRAD

2. HNL: REZULTATI 17. KOLA

Subota, 01.12.2007.

Belišće - Segesta 0:1
Imotski - Marsonia 1:1
Mosor - Sesvete 0:4
Vukovar-Kamen Ingrad 2:1
Moslavina - Pomorac 1:1
Slavonac - Trogir 3:2

Nedjelja, 02.12.2007.

Vinogradar - Istra 1961 2:1
Dragovoljac - Solin 2:1.

TABLICA

1. Sesvete	17	37
2. H. Dragovoljac	17	36
3. Vinogradar	17	32
4. Istra 1961	17	30
5. Pomorac	17	29
6. Moslavina	17	26
7. Segesta	17	26
8. Trogir	17	23
9. Solin	17	21
10. Marsonia	17	20
11. Mosor	17	18
12. Imotski	17	17
13. Kamen Ingrad	17	17
14. Vukovae '91	17	15
15. Slavonac CO	17	14
16. Belišće	17	10

HRVATSKA ŠAHOVSKA LIGA- ISTOK

3.liga- skupina C

Konačan poredak:

Mjesto	Ekipa	Gam.	+	=	-	Bod.
1	Šk ŠAHOVNICA, Garčin	9	6	2	1	36
2	Gšk KUTJEVO, Kutjevo	9	5	2	2	34½
3	Šk VIROVITICA, Virovitica	9	6	1	2	34
4	Šk POSAVAC, Ruščica	9	6	1	2	32
5	Šk BEDEM, Gornji Bogičevci	9	4	1	4	28½
6	Šk PAKRAC- LIPIK, Pakrac	9	4	1	4	27½
7	ŠPIŠIĆ BUKOVICA, Špišić Bukovica	9	5	0	4	25½
8	Šk ALCA, Pleternica	9	2	0	7	25½
9	Šk LAPJAK, Lapjak	9	2	0	7	18½
10	Šk TOMISLAV, Donji Andrijevci	9	1	0	8	8

Ekipa Šk ŠAHOVNICA, Garčin kvalificirala se u II. HŠL – ISTOK. Ekipa Šk TOMISLAV, Donji Andrijevci ispada iz lige te će se iduće sezone natjecati u IV. HŠL – ISTOK/B-SKUPINA.

IZ RADA ŠK „LAPJAK“ VELIKA

ŠK „Lapjak“ Velika, član je 3. lige drugu godinu za redom. Osnovni cilj kluba bio je ostanak u ligi, što je na kraju i ostvareno (iako smo imali dosta velikih problema jer su nas neki igrači nenadano napustili).

Ove godine, uz veliku želju i nastojanja, obnovljen je prostor u klubu te je napokon doveden u zadovoljavajuće stanje. Isto je učinjeno uz finansijsku i materijalnu pomoć Općine Velika, Gradskog društva Crvenog križa te još 2-3 donatora, te uz aktivnost članova kluba.

Na taj način stvoreni su uvjeti za rad, a posebno rad s mladima-škola šaha koja je aktivirana od sredine rujna. Osnovni cilj nam je promocija šaha u svim generacijama prema svojim financijskim mogućnostima. Naglasak se stavlja na školsku djecu pri OŠ

Velika (1.-4. razred u prostorijama škole, a 5.-8. razred u šah klubu) te smo početkom prosinca darovali školu s nekoliko kompleta šahova da bi još više zainteresirali djecu za ovu drevnu igru.

Povodom završetka prvenstva održan je prigodan pozivni brzopotezni turnir (pet minuta po igraču) na kojem je učestvovalo 10 igrača-članovi i simpatizeri kluba. Prvo mjesto zauzeo je Ranko Dusper, drugo mjesto osvojio je Oto Kosina, a treće mjesto osvojio je Adrian Peić, itd.

Sljedeće godine klub slavi 30. godina od osnutka i plan je prigodno oproslaviti tu obljetnicu rada, te smo svi skupa angažirani oko toga.

Prostorije kluba otvorene su petkom od 18-20, te nedjeljom od 10-12.

MNK „PAPUK“ SE PLASIRAO U 1.ŽMNL

U svojoj prvoj sezoni MNK „Papuk“ se plasirao u 1.Županijsku malonogometnu ligu osvojivši 2. mjesto u 2.ŽMNL.
Evo i rezultata:

1.kolo: MNK „Lexoes“ – MNK „Papuk“	5:1
2.kolo: MNK „Papuk“ – MNK „Vladorena“	2:2
3.kolo: MNK „J.P.Legac“ – MNK „Papuk“	6:2
4.kolo: MNK „Komušina“ – MNK „Papuk“	10:1
5.kolo: MNK „Tofrado-Alca“ – MNK „Papuk“	3:4
6.kolo: MNK „Papuk“ – slobodan	
7.kolo: MNK „Papuk“ – MNK „Brestovac“	6:1
8.kolo: MNK „Papuk“ - MNK „Lexoes“	6:3
9.kolo: MNK „Vladorena“ - MNK „Papuk“	3:6
10.kolo: MNK „Papuk“ - MNK „J.P.Legac“	2:5
11.kolo: MNK „Komušina“ - MNK „Papuk“	0:3
12.kolo: MNK „Papuk“ - MNK „Tofrado-Alca“	0:2
13.kolo: MNK „Papuk“ – slobodan	
14.kolo: MNK „Brestovac“ - MNK „Papuk“	2:9

TABLICA:

1.Lexoes	12	10	0	2	53:19	30
2.Papuk	12	9	1	2	54:27	28
3. J.P.Legac	12	9	0	3	63:39	27
4.Tofrado	12	5	1	6	39:31	16
5.Vladorena	12	4	2	6	47:53	14
6.Komušina	11	1	0	10	19:47	3
7.Brestovac	11	1	0	10	16:75	3

ODRŽANA PROSLAVA POVODOM ULASKA U 1.ŽMNL

29.10.2007. u prostorijama NK MNK „Papuk“ u 1.ŽMNL na kojoj je ukratko planovi za iduće razdoblje i za 2008.g. članovi poglavarstva općine te mnogi ljubitelji radom MNK „Papuk“ te se kasnije svi Grofove, ovim putem MNK „Papuk“ se udrugama i prijateljima kluba koji su pogotovo svima onima koji su bili uz

Potrebno je naglasiti kako je MNK koja se igra nedjeljom u SD Grabrik u sve zainteresirane da dođu i pogledaju uz seniorsku ekipu, na nadolazećem i mlađe kategorije MNK „Papuk“ tako da budućnost.

Igrači i uprava MNK „Papuk“ žele svim građanima općine Velika

Kamen ingrada održana je proslava ulaska analiziran rad u 2007.g te su iznešeni Mnogobrojni predstavnici udruga iz Velike, nogometa imali su prilike upoznati se sa ugodno družiti do kasno u noć uz T.S. zahvaljuje svim igračima, sponzorima, pomogli u organizaciji proslave, a nas tokom cijele godine.

“Papuk“ započeo sezonu u 1.ŽMNL Požegi od 20h te ovim putem pozivamo naše utakmice. Također, po prvi puta, Božićnom turniru u Požegi nastupit će ćete moći vidjeti i našu malonogometnu

ŠRD VELIČANKA VELIKA

ŠRD Veličanka osnovano je 1978. godine. Od tada se postepeno razvijalo tako da se danas, sa preko stotinu članova, svrstava među najjačih športsko-ribolovnih društava u Županiji požeško-slavonskoj.

Svojim nesebičnim radom i zalaganjem većeg broja članova društva u završnoj fazi izgradnje je ribički dom na koji smo ponosni. Trudom i zalaganjem članova 1983. izgrađen je ribnjak sa dvije table. U planu je uređenje treće table.

Društvo broji 100 članova, od čega je 19 kadeta i 4 žene.

Društvo ostvaruje značajne uspjehe u županijskoj ligi, gdje redovito osvaja prva, druga i treća mjesta. Najveći sportski uspjeh kluba je sudjelovanje na Državnom prvenstvu 2001. godine.

RIBNJAK 1983. godine uređen je ribnjak koji se prostire na dvije table.

R I B A

U ribnjaku se nalazi slijedeća riba:

- ŠARAN
- SOM
- ŠTUKA
- SMUĐ
- AMUR
- PASTRVSKI GRGEĆ
- DEVERIKA
- BABUŠKA
- ŽUTOOKA
- KLEN
- CRVENPERKA
- CVERGL

NOGOMETNI KLUB “BSK” BIŠKUPCI

VRLO DOBAR REZULTAT

Posljednjim odigranim kolom i pobedom u Jakšiću 3 : 2 seniorska momčad NK “BSK” Biškupci osvojila je visoko četvrto mjesto u jesenskom dijelu II Županijske nogometne lige Požeško-Slavonske županije. Nakon četrnaest odigranih utakmica ostvareno je 10 pobjeda i svega 4 poraza uz gol razliku 33 : 16 i osvojeno 30 bodova. Zaostatak za vodećim momčadima “Dinama”

iz Vidovaca i “Graničara” iz Zagrađa svega je četiri boda i s ovim rezultatom momčad “BSK” ostaje u krugu kandidata za plasman u viši rang natjecanja.

Ovaj rezultat na sportskom terenu, a pod vodstvom trenera Gorana Tomaševića ostvarili su Hrvoje Šipura, Bernard Gruić i Mario Vukoja, vratari, te igrači Josip Adžaga, kapetan momčadi, Ivan Kelečić, Ilija Šubara, Ivica Vidović, Ivica Mišić, Perica Pilić, Antonio Galožlić, Robert Baumgartner, Mate Srebrović, Ilija Martinaš, Ante Martinaš, Ivan Josipović, Josip Josipović, Josip Kraljević, Miroslav Mišić, Stipo Maruna, Ivan Sikiđić, Mato Jakić, Josip Sabljo, Antun Zeba, Vid Vidović, Marko Bilanović i Ivo Vilus.

Juniorska momčad je također ostvarila pozitivan rezultat i u konkurenciji 15 momčadi II ŽNL osvojila 9. mjesto s postignutih 6 pobjeda, i 7 poraza uz jedan neriješen rezultat.

Ovim rezultatima svoj doprinos dali su i članovi IO kluba na čelu s predsjednikom Ivicom Tomićem, tajnikom Vladom Vinčićem i blagajnikom Ivanom Bunjevcem. Na održavanju i pripremi sportskog terena i objekta svoj puni doprinos dao je domać Zdravko Foro.

ZADOVOLJNI OSTVARENIM

Pored postignutog rezultata na sportskom terenu vodstvo kluba je zadovoljno i s ostalim aktivnostima koje su poduzete na stvaranju što boljih uvjeta za rad kluba tijekom protekle 2007. godine.

Zahvaljujući značajnoj potpori Općine Velika kao i materijalnom i finansijskom potporom sponzora klub je uložio znatna sredstva za unutarnje uređenje sportskog objekta postavljanjem pločica u sve klupske prostorije, nabavku sportske opreme i rekvizita, te podmirio sve obveze iz natjecanja u II ŽNL

Do kraja tekuće godine, uz zbrajanje ukupno postignutih rezulatata, vodstvo kluba priprema redovitu godišnju skupštinu, kao i donošenje Plana i programa rada za 2008. godinu u kojemu su i dalje prioriteti nastavak uređenje objekta (gornji dio) i sportskog terena (ograda i kućice), a u natjecanju ostvarenje višeg nivoa rada posebno s mlađim kategorijama igrača i nastavku borbe za što bolji plasman seniorske momčadi u nastavku proljetnog dijela prvenstva.

ŽUPANIJSKO NATJECANJE U GAĐANJU GLINENIH GOLUBOVA

Povodom održavanja županijskog natjecanja u gađanju glinenih golubova, koje je održano 3.studenog 2007. god. na strelisti Bzenica,povodom sv. Huberta sudjelovalo je 17 ekipa, predstavnika raznih lovačkih društava.

Uvodnu riječ prije početka samog natjecanja održao je predsjednik Županijskog saveza, gđin. Vujnović Zdravko.

L.D. Lapjak Velika, u sastavu Gelenčir Danijel, Rimac Žarko, Đurić Marin, Đakić Mijo, Petrinović Damir i Vrban Danijel, na spomenutom natjecanju zauzele je zadovoljavajuće 4. mjesto.

1. mjesto na natjecanju osvojilo je L.D. Šljuka iz Pleternice!

PROSLAVA DANA SVETOG HUBERTA

3. studenog obilježava se dan sv. Huberta, zaštitnika lovaca.Stoga je i ove godine u župnoj crkvi sv. Augustina u Velikoj velečasni Josip Klarić održao sv.misu u čast naših lovaca.Na sv. misi su naravno prisustvovale i njihove supruge kao, kako je i sam vlč. Klarić rekao, njihova potpora.Nakon kratke uvodne riječi o samom sv.Hubertu velečasni se ipak posvetio lovcima.Bilo je tu i šaljivih djelova mise, kao što su nadaleko poznate “lovačke priče”, ali i vrlo ozbiljnih kako je lov “plemenit” sport.Kad se kaže plemenit, misli se na to kako lovci tijekom cijele godine brinu o životinjama i njihovom staništu praveći im hranilišta i ostavljajući im hranu kako bi što lakše prezimjele.

Nakon završne riječi velečasni se zahvalio lovcima radi njihova sudjelovanja u raznim zbivanjima u našoj župi tijekom cijele godine.

Poslije mise u prostorijama župnog dvora održala se svečana večera jer kakva bi to lovačka proslava bila da se ne kušaju lovački specijaliteti.Na svečanoj večeri prisustvovao je i vlč.Klarić kojemu je u znak zahvalnosti predsjednik L.D. Lapjak Velika, Tubić Željko predao prigodan dar.

Da bi proslava protekla u što veselijem raspoloženju naše lovce zabavljalo je tamburaško društvo.

Ne treba niti naglasiti da se nakon večere pjevalo i plesalo do dugo u noć.

Taekwon-do klub "Velika"

Taekwon-do klub "Velika" u protekloj godini sudjelovao je na više natjecanja, i već po tradiciji, ostvario zapažene rezultate; osvojeno je nekoliko medalja i priznanja za više pojaseve o čemu smo već izvještavali u prethodnim brojevima "Veličke kronike".

U slijedećoj sezoni nadamo se nastaviti raditi istim tempom i postići još bolje rezultate, a u planu su nam; pripreme za nadolazeće prvenstvo Hrvatske (za juniore), nastup na "Valentinovo kupu" u Vrpolju, te ostala natjecanja iz programa Hrvatskog taekwondo saveza. Također, naša dva istaknuta natjecatelja; Krunoslav Soldo i Jerko Zlomislić, pripremaju se s namjerom da bi iduće sezone, osim taekwonda, nastupili i u drugim borilačkim disciplinama. Želimo im puno uspjeha.

U idućoj 2008. godini želimo svim sportskim društvima puno uspjeha u radu i da okupe što više mladeži u svojim redovima.

**Blagoslovjen
Božić i Sretnu
Novu godinu!**

želi Vam TKD klub "Velika"

PRIPREMANJE HRANE U LOVU

Ovo poglavje namijenila sam lovcima. Mali broj je onih koji se nakon povratka iz lova, umorni i promrzli prihvataju kuhanja objeda. To su prepustili nama, njihovim suprugama, koje su s vremenom postale prave umjetnice u pripremanju divljači. Ali i u lovnu, u prirodi pokazat će izuzetno kulinarsko umijeće i uživati u svom djelu. Svaki lovac zna pripremati izvrsnu kobasicu pečenu na ražnju, a o slanini ne treba ni govoriti. Sigurno je da veliki komad suhe slanine, zarezan na kockice, ispečen, rascvjetao kao ruža, izvršno prija nakon dugog hodanja. Ali to su već od davnina uvrijženi običaji naših lovaca. U ovoj knjizi ponudit ću lovcima nakoliko, također starih i pomalo zaboravljenih običaja pripremanja hrane u lovnu, naročito onom višednavnom. Mogu pripremati odjed od netomodstreljene divljači potpomognuti sadržajem svojih naprtnjaka. Ili će kod kuće pripremiti sve potrebno.

Unjihovim lovačkim naprtnjačama krije se čitav niz namirnica koje se itekao dobro mogu iskoristiti pri spremanju jela od divljači. Daleko od očiju svojih supruga znat će iskoristiti sve što pronađu u prirodi i sigurno neće ostati gladni.

Još od davnina lovci na pernatu divljač su odmah pripremali neku od odstrijeljenih ptica. Svaka ptica izvrsna je pečena na ražnju. Čupa se na suho, a ukoliko to ne uspije, oguli se. U očišćenu pticu stavi se nekoliko režnjeva slanine prije nego se stavi na ražanj. Ukoliko pronađete koju gljivu, divlju jabuku ili krušku, napunite pticu jer će dobiti poseban okus. Ptici treba okretati na umjerenoj vatri (bolje na žeravici) a iznad nje peći slaninu. Masnoća će kapati po ptici i učiniti meso sočnije i mekše. Sjetite se starog načina, koji su ljudi nazivali „ciganski“, na koji se peče ptica. Često su ga lovci koristili pri pečenju patke jer se teško čupa. Ptici treba očistiti od iznutrica. Utrobu posloliti i

popapriti, i staviti u nju manju glavicu crvenog luka i malo slanine. Blata uvijek ima u izobilju. Dobro ga izgnječite (ukoliko pronađete glinu bit će bolje) i njime obložite pticu zajedno s perjem. Naložite dobru lovačku vatrnu, ogrijte se, a kada bude dovoljno žeravice položite na nju pticu. Okrećite je kako bi se gлина ravnomjerno pekla. Kada je gлина pečena sa svih strana, razbijte se i ptica ostaje bez perija. Ostalo je na glini.

Vjerujem da će uživanje biti veće nego i u najboljem restoranu. Dobili ste specijalitet neobičnog okusa, sočan i sladan. Osim toga obnovit ćete sjećanja na stare, dobre običaje.

A tek zec! Pripremljen na ražnju posebna je delikatesa. Oguljenog zeca prethodno obložiti slaninom i uvezati špagom. Ako pri ruci imate gljive, nekog voća, ili još bolje povrća, i time napunite zeca, postigli ste pun pogodak.

A da probate ražnje od zeca, srne ili divlje svinje? Vrlo je jednostavno. Pripremite ih na pravi lovački način. Kad ste ogulili odstreljenju divljač, odaberite meso od buta, izrežite ga na veće komade, istucite čistim kamenom kako bi postalo mekše,

posolite, popaprite i nabadajte na ražanj. Ukoliko imate više vrsta mesa, bit će ukusnije. Između svakog komada mesa nabodite režnj slanine, kolut crvenog luka, komad kobasice, krvavice i slično, redajući ih naizmjene. Cijeli režnj umotajte masnim papirom i dobro uvežite špagom. Pecite kao prase na ražnju oko 2 sata. Papir će zadržati sve sokove i pomoći mesu da postane sočnije i ukusnije. Ne treba se bojati da će papir izgorjeti. Postat će tamnosmeđi što je također znak da je vaš lovački ražanj gotov. Ukoliko nemate masnog papira, pecite bez njega ali češće polijevajte meso uljem. Dobar tek.

Piše : OLGICA TERZIĆ

Pogačice od čvaraka

KUHARICA BROJ 4

Pitate li svoje bake i djedove koja je tajna njihova zdravlja i dugovječnosti, često ćete čuti: "Jer se nekoć dobro jelo!" Uz pogačice od čvaraka, vratite se u "dobra stara vremena".

Sastojci za 6 osoba

Za tijesto:	
500 g	brašna
1 vrećica	suhog instant kvasca
2	žumanca
	sol
60 g	margarina (ili masti)
250 ml	mljekra
Za nadjev:	
300 g	čvaraka
100 g	brašna
	papar
Za premaživanje:	
1	jaje

Preparacija

- Prosijano brašno izmiješajte s instant-kvascem. U sredinu stavite žumanca, omešani margarin i sol pa s mlakim mlijekom izradite mekano tijesto. Ostavite pokriveno da se diže na toplome mjestu oko 30 minuta.
- U međuvremenu sameljite čvarke pa ih izmiješajte s brašnom u koje ste dodali malo papra.
- Dignuto tijesto razvaljajte u četvorinu (debelu oko 1 cm), premažite ga nadjevom od čvaraka i preklopite rubove tijesta. Ponovo ga razvaljajte i opet preklopite kao za lisnato tijesto. Još jednom ga razvaljajte i opet preklopite bez počivanja.
- Ponovite postupak tri puta. Posljednji put razvaljajte tijesto na 1,5 cm debeline pa čašom ili okruglim kalupom izrežite pogačice.
- Složite ih na namaščen lim, površinu pogačica zarežite u obliku mrežice, premažite jajetom i pecite u pećnici zagrijanoj na 180°C oko 20 minuta.

Posluživanje: Pogačice od čvaraka poslužite uz domaća jela od kiselog kupusa ili repe. **Savjet:** Na ovaj način pripremljeno tijesto možete izrezati na okrugle oblike, na sredinu staviti malo nadjeva od čvaraka pa tijesto preklopiti kako biste dobili polumjesecce.

Nutritivne vrijednosti: Energetske i nutritivne vrijednosti izračunate su po obroku. Ako se radi o desertu, energetske i nutritivne vrijednosti su izračunate za 100 g.
Piše : Alen Solić

Nutrijent	Mjerna jedinica	Količina	RDA (%)	
			žene*	muškarci*
Ukupno bjelančevina	g	45,00	-	-
Ukupno ugljikohidrata	g	80,00	-	-
Dijetalna vlakna	g	3,00	-	-
Ukupno masti	g	28,00	-	-
Kolesterol	mg	159,00	-	-

675. GODINA OD PRVOG PISANOG SPOMENA VELIKE

Prema arheološkim nalazima iz same Velike i bliže okolice, naše mjesto je bilo naseljeno od pamтивјека. Izmjenile su se tu mnoge kulture i mnogi gospodari.

Prvi sačuvani, pisani, dokument u kojem se spominje Velika, datira iz 1332. godine. Dakle, ove se godine navršilo 675. godina od prvog pisanih spomena našeg mjesta.

Te, 1332. napravljen je zapis prilikom skupljanja papinske desetine iz kojeg se može iščitati da je ovdašnji župnik Demetrije platio 20 banovaca papinske desetine. U dokumentu se navodi de subcastro Velka, tj. podgrađe Velika.

Taj zapis dovodi do nekoliko mogućih verzija gdje se u ono doba nalazila župna crkva, a gdje plemički kaštel i utvrda. Naime, prema nekim opisima veličkog kaštela to nikako nije utvrda iznad našeg mesta kojeg svi znamo kao Velički stari grad. Prema nekim povjesničarima kaštel treba tražiti ili oko sadašnje crkve ili oko kapele sv. Marka u donjem dijelu Velike.

Iz navedenog dokumenta, gdje se spominju i neka druga mjesta iz naše okolice bilo bi moguće utvrditi i ekonomsku snagu veličke župe. O tome koliko je Velika bila velika, kako se je živjelo i što se ovdje sve događalo u srednjem vijeku nadam se da ćete moći pročitati u narednom broju Veličke kronike.

Bilo samo važno napomenuti da ova obljetnica nije mala. Mnogi veći hrvatski, ali i europski gradovi tada još nisu postojali ili su bili u samo začetku. Bilo bi lijepo, kad bismo mi Veličani, bili malo ponosniji na našu bogatu povijest i to prezentirali drugima i na dostojan način obilježavali i čuvali u tradiciji.

Drago Štokić

*Sretan Božić i Nova godina
želi vam
udruga Veličanka*

